

(UPUTA :Dijelovi teksta koji su žuto osjenčeni su odredbe zakona za koje roditelji smatraju da ih treba izmijeniti ili dopuniti. Boldirani kursiv su prijedlozi koje nude roditelji.)

Nacrt

Na temelju članka 15. točka d) i članka 26. točka e) Ustava Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11) i članka 96. Poslovnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 10/03), Skupština Županije Zapadnohercegovačke na _
sjednici održanoj dana _____ godine donosi:

ZAKON O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNIM ŠKOLAMA

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona i opće odredbe)

(1) Ovim Zakonom se uređuje djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnim školama u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljem tekstu: Županija), kao dio jedinstvenog sustava odgoja i obrazovanja, a posebno:

- a) ciljevi odgoja i obrazovanja;
- b) načela odgoja i obrazovanja;
- c) djelatnost odgoja i obrazovanja;
- d) prava i obveze učenika;
- e) prava i obveze roditelja ili skrbnika;
- f) prava i obveze uposlenika škola;
- g) upravljanje školom;
- h) pedagoška dokumentacija i evidencija;
- i) nadzor;
- j) zaštita prava i kaznene odredbe;
- k) prijelazne i završne odredbe.

(2) Javne ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnim školama su osnovne škole i druge pravne osobe koje imaju odobrenje za rad (u daljem tekstu: osnovne škole).

U ovom stavku treba iza riječi odobrenje za rad treba jasno precizirati o čijem se odobrenju radi.

(3) Djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnoj školi obuhvaća odgoj i obrazovanje te druge oblike obrazovanja djece i mladih.

(4) Odredbe županijskog Zakona o ustanovama primjenjuju se na djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnim školama ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(5) Nazivi i drugi izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Tekst u ovom stavku bi trebalo u cijelosti izmijeniti. Predlažemo slijedeći tekst za ovaj stavak:

(5) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje osoba muškog ili ženskog spol, podrazumijevaju oba spola.

(6) U obavljanju djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim školama zabranjuje se diskriminacija svih sudionika po bilo kojem osnovu.

Predlažemo umjesto riječi „diskriminacija“ upotrijebiti hrvatski izraz te riječi te navesti i precizirati moguće osnove, a zbog jasnog i preciznog tumačenja, a time i prevencije diskriminacije. Tako da predlažemo slijedeći tekst za ovaj stavak:

(6) U obavljanju djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim školama svim sudionicima treba omogućiti jednaka prava i mogućnosti bez obzira na spol, etničku pripadnost, vjerska opredjeljenja, mjesto rođenja, mjesto pohađanja škole, ekonomske mogućnosti, socijalni status, boju kože, nacionalnu pripadnost, obiteljski status, političko uvjerenje ili razlikovanje po bilo kojoj drugoj osnovi.

Predlažemo da se u ovaj članak doda još jedan stavak, sa slijedećim tekstom:

(7) Osnovni odgoj i obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog značaja.

Članak 2.

(Nadležnost škole)

(1) Na osnovi javnih ovlasti, osnovna škola obavlja sljedeće poslove:

- a) upisi i ispisi iz škole s vođenjem odgovarajuće dokumentacije i evidencije,
- b) organizacija i izvođenje nastave te drugih oblika odgojno-obrazovnog rada s učenicima te vođenje odgovarajuće evidencije,
- c) način praćenja i ocjenjivanja učenika, izricanje pedagoških mjera, organizacija i provedba predmetnih i razrednih ispita, izdavanje javnih isprava i drugih uvjerenja, upisivanje podataka o odgojno-obrazovnom radu u pedagošku dokumentaciju i evidenciju.

(2) Ako škola u svezi s poslovima iz stavka (1) ovog članka ili drugim poslovima koje temeljem zakona obavlja na osnovi javnih ovlasti odlučuje o pravu, obvezi ili pravnom interesu učenika, roditelja ili skrbnika učenika ili druge fizičke ili pravne osobe, dužna je postupati prema odredbama važećeg zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine i ovog Zakona.

POGLAVLJE II. CILJEVI I NAČELA ODGOJA I OBRAZOVANJA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Članak 3.

(Ciljevi odgoja i obrazovanja u osnovnim školama)

Ciljevi odgoja i obrazovanja u osnovnim školama su:

a) omogućavanje pristupa znanju kao temelju za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;

b) osiguravanje optimalnog razvitka za svaku osobu, sukladno njihovom uzrastu, mogućnostima i duševnim i tjelesnim sposobnostima;

Predlažemo korekciju ovog stavka na slijedeći način:

b) osigurati sustavan način poučavanja učenika poticati i unaprjeđivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima.

c) promidžba poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te priprava svake osobe za život u društvu koje poštuje načela demokracije i vladavine zakona;

d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), vlastitoj nacionalnoj samosvijesti, vlastitoj kulturnoj samosvijesti, jeziku i nasljeđu, na način sukladan civilizacijskim postignućima, upoznavajući i poštujući druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, snošljivost i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u BiH i svijetu;

e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim razinama obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno podrijetlo i status, obiteljski status, vjeroispovijest, duševno-tjelesne i druge vlastite osobine;

Ovaj stavak nadopuniti slijedećim tekstom:

e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim razinama obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno podrijetlo i status, mjesto rođenja, mjesto pohađanja škole, ekonomske mogućnosti, obiteljski status, vjeroispovijest, duševno-tjelesne i druge vlastite osobine;

f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;

g) stjecanje temeljnih obrazovnih kompetencija učenika te odgajanje učenika u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima;

h) postizanje standarda znanja koji se mogu uspoređivati na međusobnoj, odnosno svjetskoj razini, koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja;

Ovaj „krnji“ i nedorečeni stavak predlažemo da se nadopuni:

h) postizanje standarda znanja koji se mogu uspoređivati na međunarodnoj, odnosno europskoj razini, i koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u međunarodnom ili europskom obrazovnom sustavu;

i) osposobljavanje učenika za cjeloživotno učenje.

Predlažemo dodavanje još nekoliko stavaka koji govore o ciljevima:

-razvoj samopouzdanja, kritičkog razmišljanja, osobnih interesa i kreativnosti, kako bi učenik doprinio stvaranju društva zasnovanog na vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava i unaprijeđenju životnog standarda;

-uključivanje u proces europskih integracija;

-poticanje cijeloživotnog učenja;

- stvoriti mogućnosti da svako dijete uči i bude uspješno;

- *osposobiti učenike za učenje, naučiti ih kako učiti i pomoći im u učenju;*
- *pripremiti učenike za mogućnosti i iskušenja koja ih čekaju u životu;*
- *razvijanje komunikacijske kompetencije na materinskom i na stranim jezicima;*
- *razvijanje sposobnosti kritičkoga mišljenja i sposobnosti rješavanja problema;*
- *razvijanje kreativne sposobnosti;*
- *razvijanje svijesti o vlastitom zdravlju i zdravlju drugih;*
- *razvijanje svijesti o potrebi očuvanja prirode i zaštite okoliša;*
- *razvijanje praktično-radne vještine za svakodnevni život;*
- *razvijanje sposobnosti donošenja odluka o vlastitom profesionalnom razvoju;*
- *razvijanje samopouzdanja, samopoštovanja i svijesti o vlastitim sposobnostima;*
- *poticanje i razvoj pozitivnih odlika osobnosti, a osobito: samostalnosti, inicijativnosti, istraživačkog duha, stvaralačkog interesa, komunikativnosti, poštenja, pravednosti, samopouzdanja, poštivanja drugoga i brige o drugome, tolerancije i razumijevanja, samostalnog i kritičkog mišljenja, miroljubivosti, odgovornosti, osjećaja za jednakovrijednost i jednakopravnost svih ljudi, solidarnosti, suradničkog duha te samosvjesnosti.*

Članak 4.

(Načela odgoja i obrazovanja u osnovnim školama)

Načela odgoja i obrazovanja u osnovnim školama su:

- a) osnovno obrazovanje je obvezno za sve učenike u Županiji, osim osnovnog obrazovanja u umjetničkim i športskim programima
- b) odgoj i obrazovanje u osnovnoj školi temelji se na jednakosti obrazovnih prilika za sve učenike prema njihovim sposobnostima;
- c) odgoj i obrazovanje u osnovnoj školi temelji se na visokoj kvaliteti obrazovanja i usavršavanja svih neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti – učitelja, stručnih suradnika, ravnatelja te ostalih uposlenika;
- d) rad u školi temelji se na vrednovanju svih sastavnica odgojno-obrazovnog i školskog rada i samo-vrednovanju neposrednih i posrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u školi radi postizanja najkvalitetnijeg obrazovnog i pedagoškog standarda;
- e) odgojno - obrazovna djelatnost u školi temelji se na autonomiji planiranja i organizacije te slobodi pedagoškog i metodičkog rada u skladu s ovim Zakonom, okvirnim zakonom, nastavnim planovima i programima i pedagoškim standardima i normativima;
- f) stjecanje osnovnog obrazovanja temelj je za vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sustavu odgoja i obrazovanja u Županiji, BiH i šire;
- g) odgojno-obrazovna djelatnost u školi temelji se na partnerstvu svih odgojno-obrazovnih čimbenika na lokalnoj i regionalnoj razini.

Potrebno je dodati novi članak u kojem bi bio tzv. „pojmovnik“, odnosno definirani izrazi koji se koriste u ovom Zakonu. Kao što je to slučaj u većine značajnijih zakona.

POGLAVLJE III. DJELATNOST ODGOJA I OBRAZOVANJA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Odjeljak A. Pedagoški standardi i normativi, financiranje, uporaba jezika i pisma i vjeronauk

Članak 5.

(Pedagoški standardi i normativi)

(1) Pedagoškim standardima i normativima utvrđuju se materijalni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi uvjeti za optimalno ostvarivanje nastavnih planova i programa, radi osiguravanja jednakih uvjeta poučavanja i učenja te cjelovitog razvoja obrazovnog sustava u Županiji.

Predlažemo da se ispred riječi obrazovnog stavi „odgojnog i“ tako da bi ovaj stavak glasio:

*(1) Pedagoškim standardima i normativima utvrđuju se materijalni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi uvjeti za optimalno ostvarivanje nastavnih planova i programa, radi osiguravanja jednakih uvjeta poučavanja i učenja te cjelovitog razvoja **odgojnog i obrazovnog sustava u Županiji.***

(2) Pedagoške standarde i normative donosi Vlada Županije Zapadnohercegovačke (u daljem tekstu: Vlada) na prijedlog ministra obrazovanja, znanosti, kulture i športa (u daljem tekstu: ministar).

Predlažemo da se ovaj stavak izmijeni i glasi:

(2) Pedagoške standarde i normative, iz stavka (1) ovog članka, na prijedlog Zavoda za školstvo, a nakon prethodno provedene javne rasprave uz obavezno učešće sindikata, roditelja i drugih zainteresiranih, donosi ministar, uz suglasnost Vlade Županije Zapadnohercegovačke

Predlažemo još jedan stavak koji glasi:

„Pedagoški standardi i normativi trebaju biti takvi da omogućavaju postizanje ciljeva navedenih u članku 3. ovog Zakona.“

Članak 6.

(Sredstva za ostvarivanje javnih potreba i interesa društva)

(1) Sredstva za ostvarivanje potrebnih uvjeta utvrđenih stavkom (1) članka 5. ovog Zakona osiguravaju se Proračunom Županije i proračunom jedinice lokalne samouprave na čijem području se škola nalazi.

(2) U Proračunu Županije osiguravaju se sredstva:

a) za plaće potrebnog broja učitelja, stručnih suradnika i drugih uposlenika, njihovo kontinuirano usavršavanje te za uvjete njihova rada;

b) za povećane troškove u obrazovanju darovitih učenika, učenika u umjetničkim programima, djece na jeziku naroda koji je u manjini u Županiji, djece s teškoćama u razvoju, za programe rada vježbaonica i eksperimentalnih osnovnih škola te za organiziranje i provedbu natjecanja učenika,

c) za djelatnost organizacija i institucija i informacijske sustave koji su od interesa za osnovno školstvo u cjelini,

Predlažemo dodavanje još jednog stavka sa slijedećim tekstom:

(d) za djelomično sufinanciranje udžbenika koji bi bili vlasništvo pojedine škole i kao takvi se posuđivali učenicima na korištenje tijekom školske godine.

e) a može i za druge namjene, sukladno mogućnostima.

(3) U proračunu jedinice lokalne samouprave osiguravaju se sredstva:

a) za prijevoz učenika, uz sufinanciranje roditelja/skrbnika,

Predlažemo da se ovaj stavak izmijeni i glasi:

a) za besplatan prijevoz učenika,

b) za održavanje škola (troškovi grijanja, troškovi komunalnih usluga, troškovi za vodu, telefon, struju, internet, troškovi poštarine i objave javnih oglasa ili natječaja, troškovi nabave pedagoške dokumentacije i evidencije, troškovi sanitarnih i higijenskih potrepština i uredskog materijala, troškove i nabave športskih rekvizita, troškove za potrebe školskih knjižnica, nabavu i održavanje namještaja, u skladu s mogućnostima, troškove organiziranja natjecanja učenika i druge troškove za odvijanje nastavnog procesa), a može i za druge namjene sukladno mogućnostima.

Predlažemo dodavanje još jednog stavka

(c) za djelomično sufinanciranje udžbenika koji bi bili vlasništvo pojedine škole i kao takvi se posuđivali učenicima na korištenje tijekom školske godine.

(4) Osnivač škole će poduzeti sve sukladno svojim mogućnostima kako bi djeci osigurao besplatne udžbenike i druga nastavna pomagala.

(5) Privatne osnovne škole financiraju osnivači. Učenici koji pohađaju privatne škole s pravom javnosti plaćaju naknadu za obrazovanje prema troškovniku na koji suglasnost daje ministar.

Naš stav je: "privatne osnovne škole DA, ali moraju biti besplatne za učenike. Ukoliko bi se osnovnoškolsko obrazovanje plaćalo, to bi izazvalo cijeli niz negativnih konotacija o kojima možemo posebno elaborirati, za ovu priliku recimo samo kako bi to načinilo ogromnu razliku među djecom prema ekonomskoj, društvenoj pa i svakoj drugoj osnovi."

Stog zahtijevamo da se u ovom stavku ispred riječi plaćaju stavi „ne“ tako da bi stavak glasio:

(5) Privatne osnovne škole financiraju osnivači. Učenici koji pohađaju privatne škole s pravom javnosti ne plaćaju naknadu za obrazovanje.

(6) Izgradnja i obnova škola, kojima je osnivač Županija ili jedinica lokalne samouprave može se financirati iz Proračuna Županije i/ili iz proračuna jedinice lokalne samouprave.

Članak 7.

(Samostalna sredstva i raspoređivanje sredstava za financiranje osnovnih škola)

(1) Sredstva iz Proračuna Županije i proračuna jedinica lokalne samouprave, sredstva osnivača, te samostalna sredstva koriste se za financiranje osnovnog školstva sukladno važećim zakonskim propisima.

(2) Osnovne škole mogu stjecati sredstva i prodajom usluga i roba na tržištu, najamnina, donacija i drugih izvora u skladu sa Zakonom o Riznici.

(3) Osnovne škole koje izvode umjetničke i športske programe obrazovanja mogu stjecati sredstva od upisnina učenika.

(4) Uvjete, mjerila i način stjecanja sredstava iz stavka (2) i (3) ovog članka propisuje škola posebnim propisom, na koji suglasnost daje Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Članak 8.

(Utvrđivanje širih interesa od potreba utvrđenih županijskim pedagoškim standardima i normativima)

(1) Općinsko ili gradsko vijeće može utvrditi potrebe i interese društva u osnovnom odgoju i obrazovanju šire od potreba utvrđenih županijskim pedagoškim standardima i normativima.

Predlažemo dodavanje još jedan stavak koji bi glasio:

Općinsko ili gradsko vijeće može pojedinu školu na svom području proglasiti „školom od posebnog interesa“. Takve škole ne moraju zadovoljavati minimum standarda utvrđenih u pedagoškim standardima i normativima, osobito u segmentu formiranja razrednih odjeljenja.

(2) Sredstva za provođenje potreba iz stavka (1) ovog članka osiguravaju se u proračunu jedinice lokalne samouprave.

Članak 9.

(Jezici i pisma u nastavi)

(1) U odgoju i obrazovanju u osnovnim školama na području Županije rabe se jezici konstitutivnih naroda sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine.

(2) Nastava se izvodi sukladno Nastavnom planu i programu u Županiji, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

(3) Nastava se, također može izvoditi na jednom od druga dva jezika konstitutivnih naroda BiH, te drugom pismu, sukladno potrebama učenika.

(4) Do konca četvrte godine osnovne škole, učenici će upoznati i drugo službeno pismo u BiH, a koje nije obuhvaćeno stavkom (2) ovog članka.

(5) Ne smije se vršiti bilo kakva diskriminacija učenika koji se u nastavi ili izvannastavnim aktivnostima služi bilo kojim službenim jezikom i pismom priznatim Ustavom BiH.

(6) U školi se ne može vršiti diskriminacija učitelja i drugih uposlenika, zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih i kulturoloških posebnosti, pri imenovanju, zapošljavanju i napredovanju.

(7) Bližim propisima, koje će donijeti Vlada na prijedlog ministra, odredit će se način izvođenja nastave iz materinskog jezika ili nacionalne skupine predmeta za pripadnike ostalih konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, koji nisu obuhvaćeni odredbom stavka (2) ovog članka.

Članak 10.

(Nastava za nacionalne manjine)

(1) Obrazovanje djeteta pripadnika nacionalne manjine ostvaruje se prema odredbama Zakona o zaštiti nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 12/03, 76/05 i 93/08) i prema odredbama ovog Zakona.

(2) Učitelj zadužen za ovu nastavu mora poznavati taj jezik do razine potrebne za predavanje materinskog jezika uz odgovarajući standard.

(3) Ministar donosi nastavni plan i program za nastavu materinskog jezika određene nacionalne manjine, koji uključuje kulturu te manjine te književnost, povijest i zemljopis. Prilikom donošenja nastavnog plana i programa treba obaviti razgovor sa zastupnicima dotične manjine.

Članak 11.

(Vjeronauk)

(1) Pri upisu učenika u osnovnu školu, roditelj, odnosno skrbnik učenika, pismeno se izjašnjava hoće li pohađati nastavu vjeronauka, i pri tom biraju neku od vjera koje postoje u BiH.

Mislimo kako je konstatacija navedena u ovom stavku „biraju neku od vjera“ nespretno izrečena jer roditelji ne biraju vjeru (vjeru su vjerojatno već izabrali, a ako i nisu biraju je na drugačiji način i na drugom mjestu). Oni u školi biraju samo vrstu vjeronauka.

(2) Za učenike čiji su roditelji, odnosno skrbnici izabrali određeni vjeronauk, nastava tog vjeronauka postaje obavezan predmet do kraja osnovnog obrazovanja, osim ako roditelj ili skrbnik na početku neke školske godine zatraži prekid pohađanja nastave vjeronauka ili promjenu vrste vjeronauka.

(3) Za učenike koji ne pohađaju nastavu vjeronauka, škola će organizirati neku drugu nastavnu ili izvannastavnu aktivnost u vremenu trajanja nastave vjeronauka.

Članak 12.

(Prava inozemnih državljana i osoba bez državljanstva na obrazovanje)

Inozemni državljanin i osoba bez državljanstva (apatrid) imaju pravo stjecati obrazovanje sukladno ovom Zakonu i važećim propisima, sukladno konvencijama i sporazumima koje je BiH zaključila s drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama, kada se može utemeljeno zaključiti da će takve osobe u BiH boraviti više od tri mjeseca.

Odjeljak B. Mreža osnovnih škola, osnivanje i prestanak rada osnovne škole

Članak 13.

(Mreža osnovnih škola)

definiranje pojma kroz poseban članak

(1) Mrežom osnovnih škola utvrđuju se školske ustanove (matične i područne škole te područni odjeli) koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnim školama na području za koje se mreža utvrđuje, sa svim njihovim objektima u kojima se provodi odgoj i obrazovanje, područja na kojima se može osnovati škola, uključujući i posebne programe za učenike s odgojno-obrazovnim potrebama utvrđenih člankom 48. ovog Zakona.

(2) Mrežu osnovnih škola predlaže općinsko ili gradsko vijeće za svoje područje, a utvrđuje Vlada.

(3) Odlukom o mreži osnovnih škola utvrđuju se sjedišta osnovnih škola, statusna obilježja, nazivi škola, mjesta u kojima se izvode programi odgoja i obrazovanja u osnovnim školama.

(4) Upisno područje je sastavni dio mreže škola.

(5) Upisno područje za osnovne škole je prostorno područje s kojeg se učenici upisuju u određenu osnovnu školu na temelju prebivališta ili prijavljenog boravišta.

(6) Općinsko ili gradsko vijeće je dužno donijeti odluku o upisnim područjima na području svoje jedinice lokalne samouprave i donijeti odluku o mreži autobusnih stajališta za učenike.

(7) Odluka o upisnom području sadrži: naziv škole, naziv mjesta te nazive ulica iz kojih se učenici upisuju u određenu školu.

(8) Svaka škola treba imati ograđeno školsko dvorište.

(9) U okolici škole u udaljenosti od 200 metara zračne linije, zabranjuje se rad kockarnica, kladionica i drugih objekata u kojima se obavlja djelatnost igara na sreću.

Članak 14.

(Trajanje odgoja i obrazovanja u osnovnim školama)

(1) Odgoj i obrazovanje u osnovnim školama traje devet godina.

(2) Osnovno glazbeno obrazovanje traje šest godina i počinje upisom učenika u prvi razred osnovne glazbene škole usporedno s upisom učenika u četvrti razred osnovne škole. U osnovnim glazbenim školama se može organizirati i pripremni razred. U pripremni razred osnovne glazbene škole učenik se upisuje usporedno s upisom u treći razred osnovne škole.

(3) Odgojem i obrazovanjem u osnovnim školama učenik stječe znanja, vještine, stavove i kompetencije za nastavak obrazovanja.

(4) Odgoj i obrazovanje u osnovnim školama počinje upisom u prvi razred i obvezno je za svu djecu u pravilu od šest do petnaest godina života.

(5) Odgoj i obrazovanje u osnovnim školama je besplatno za svu djecu, što podrazumijeva osiguranje uvjeta za slobodan pristup i sudjelovanje u obrazovanju, omogućavanje besplatnih udžbenika i drugih didaktičkih materijala, kojim škola raspolaže.

Članak 15.

(Osnivanje)

(1) Osnovnu školu mogu osnovati Skupština Županije i općinska ili gradska vijeća prema usvojenoj mreži osnovnih škola ako postoji društveno-ekonomska opravdanost za osnivanje.

(2) Pod uvjetima utvrđenim ovim člankom i člankom 19. ovog Zakona, osnovnu školu mogu osnovati i domaće pravne i fizičke osobe, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

(3) Prije donošenja odluke o osnivanju, osnivač podnosi Ministarstvu zahtjev za prethodnu suglasnost s elaboratom o društveno ekonomskoj opravdanosti osnivanja osnovne škole. Na temelju tog elaborata, Ministarstvo odlučuje o opravdanosti osnivanja škole i odlučuje o suglasnosti. Krajnji rok za podnošenje zahtjeva i elaborata je 31. siječnja tekuće kalendarske godine za narednu školsku godinu. Uz elaborat se prilaže i dokaz o uplati naknade za troškove ocjene elaborata. Naknada za troškove ocjene elaborata ne plaća se za škole kojima je osnivač Županija ili jedinica lokalne samouprave i koji se financiraju iz Proračuna Županije i/ili proračuna jedinice lokalne samouprave.

(4) Elaborat iz stavka (3) ovog članka sadrži: podatke o osnivaču, nazivu i sjedištu, ciljeve osnivanja, dokaz o postojanju društvene i ekonomske potrebe za osnivanjem na području Županije, podatke o trajanju programa osnovnog obrazovanja, okvirni nastavni plan i program, podatke o uvjetima propisanim standardima i normativima i podatke o načinu financiranja.

(5) Za ocjenu društveno ekonomske opravdanosti osnivanja škole ministar imenuje povjerenstvo koje ima tri člana, koje ministru daje svoje mišljenje.

Jasno precizirati koje uvjete moraju zadovoljavati članovi povjerenstva, s naglaskom kako barem dva člana moraju biti iz lokalne zajednice škole o kojoj se odlučuje i moraju biti roditelji ili skrbnici djece koja pohađaju školu o kojoj se odlučuje.

(6) Rješenje o davanju suglasnosti na elaborat i osnivanje škole donosi ministar. Rok za donošenje rješenja iz ovog stavka je 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva s urednim elaboratom.

(7) Nakon davanja suglasnosti ministra na elaborat i osnivanje škole, osnivač ili osoba koju on ovlasti donosi odluku o osnivanju. Rješenje o ocjeni o sukladnosti odluke o osnivanju sa zakonom donosi Ministarstvo. Nakon toga osnivač, privremeni ravnatelj ili osoba koju osnivač ovlasti može podnijeti zahtjev za odobravanje izvođenja programa.

(8) Zahtjev za odobravanje izvođenja programa osnovnog obrazovanja podnosi se Ministarstvu najkasnije do 15. lipnja tekuće godine za narednu školsku godinu. Uz zahtjev se prilaže:

- a) prijedlog programa odgoja i obrazovanja u osnovnim školama, ukoliko do tada nije javno važeći,
- b) podatke o načinu osiguravanja kadrova koji će izvoditi nastavu,
- c) dokazi o prostoru, opremi i nastavnim sredstvima, dokaz o vlasništvu ili pravu korištenja objekta, ako objekt nije u vlasništvu osnivača,
- d) dokaz o uplati naknade za troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa, osim za škole kojima je osnivač Županija ili jedinica lokalne samouprave i koji se financiraju iz Proračuna Županije i/ili proračuna jedinice lokalne samouprave i
- e) akt o registraciji kod nadležnog tijela.

(9) Iznos naknade iz stavka (3) i (8) točka d) ovog članka propisuje ministar posebnim propisom.

(10) Uvjete za izvođenje programa odgoja i obrazovanja u osnovnim školama utvrđuje Povjerenstvo za utvrđivanje uvjeta za izvođenje programa, o čemu sastavlja zapisnik. Ministar rješenjem imenuje Povjerenstvo, koje ima tri člana.

(11) Povjerenstvo iz stavka (5) i stavka (10) ovoga članka ima pravo na naknadu, čiji iznos utvrđuje ministar posebnim propisom.

(12) O zahtjevu iz stavka (8) ovoga članka odlučuje ministar rješenjem.

Članak 16.

(Postupak pri osnivanju osnovne škole)

(1) Osnivač osnovne škole imenuje privremenog ravnatelja škole koji je ovlašten, pod nadzorom osnivača, obaviti pripreme za početak rada škole, a posebno pribaviti potrebne dozvole za početak rada, te podnijeti prijavu u sudski registar ustanova i registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo.

(2) Osnivač može i sam obaviti pripreme za početak rada škole i podnijeti prijavu za upis u sudski registar ustanova i registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo.

Članak 17.

(Akt o osnivanju)

(1) Osnovna škola može se osnovati kada postoji društveno ekonomska opravdanost osnivanja osnovne škole.

(2) Akt o osnivanju osnovne škole, pored općih uvjeta za osnivanje ustanove, sadrži uvjete i način za:

- a) ostvarivanje nastavnog plana i programa,

- b) osiguravanje odgovarajućih prostora, opreme i nastavnih pomagala,
 - c) osiguravanje odgovarajućeg broja učitelja, stručnih suradnika i ostalih uposlenika škole,
 - d) osiguravanje potrebnih financijskih sredstava.
- (3) Osnovna škola može započeti s radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz stavaka (1) i (2) ovog članka.

Članak 18.

(Registracija osnovne škole)

- (1) Osnovna škola se upisuje u sudski registar, čime stječe pravnu i poslovnu sposobnost.
- (2) Nakon sudskog registriranja, osnovna škola se obvezno upisuje u Registar osnovnih škola, koji se vodi u Ministarstvu.
- (3) Škola upisana u registar osnovnih škola, može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završetku obrazovanja, odnosno pojedinih razreda izobrazbe.
- (4) Osnovna škola ima pravo na pečat s grbom Županije.
- (5) Način, uvjete i oblik vođenja Registra iz stavka (2) ovog članka, propisuje ministar.

Članak 19.

(Eksperimentalna osnovna škola)

- (1) Radi utvrđivanja novih oblika i sadržaja rada, Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom.

(2) Za eksperimentalnu osnovnu školu može se donijeti odluka o odstupanju od odredaba ovoga Zakona u primjeni nastavne norme, dnevnom i tjednom opterećenju učenika nastavnim satima, načinu ocjenjivanja, organiziranju razrednih odjela i primjeni nastavnog plana i programa.

Predlažemo dodavanje još jednog stavka:

(3) Svaki roditelj ima pravo biti informiran o sadržaju i načinu izvođenja eksperimentalnog programa te dati pismeni pristanak ukoliko želi da njegovo dijete pohađa isti.

Ukoliko se nastavni plan i program u eksperimentalnoj školi kosi s vjerskim uvjerenjima roditelja, roditelj ima pravo odbiti upisati dijete u istu.

Članak 20.

(Ukidanje škole ili područnog razrednog odjela)

- (1) Osnovna škola i njezini područni razredni odjeli mogu biti ukinuti.
- (2) Akt o ukidanju osnovne škole i njezinih područnih razrednih odjela donosi osnivač.
- (3) Prijedlog za donošenje akta o ukidanju osnovne škole ili njezinih područnih razrednih odjela podnosi služba jedinice lokalne samouprave, nadležna za poslove školstva, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.
- (4) Jedinica lokalne samouprave dužna je predložiti donošenje akta o ukidanju kada utvrdi:
 - a) da ne postoji društvena potreba za obavljanje djelatnosti osnovne škole, odnosno njezinih područnih razrednih odjela,
 - b) da osnovna škola, odnosno njezini područni razredni odjeli ne ispunjavaju zadaće odgoja i obrazovanja u osnovnim školama.
- (5) Ako osnivač ne donese akt o ukidanju u roku 60 dana od dana primitka prijedloga, takav akt može donijeti Ministarstvo.

Članak 21.

(Utvrđivanje rokova za ispunjavanje uvjeta za rad osnovne škole)

(1) Ako županijski prosvjetni inspektor ili tijelo uprave nadležno za obrazovanje utvrde da ne postoje uvjeti za rad osnovne škole, odnosno njezinih područnih razrednih odjela, odredit će rok koji ne može biti dulji od trajanja jedne školske godine, u kojem je škola dužna ispuniti potrebne uvjete.

(2) Ako osnovna škola u određenom roku ne ispuni potrebne uvjete prema stavku (1) ovog članka, Ministarstvo će zabraniti njezin rad.

(3) U slučaju ukidanja ili zabrane rada osnovne škole, osnivač mora zatečenim učenicima osigurati obrazovanje u drugoj osnovnoj školi.

Ovaj stavak nadopuniti tako da glasi:

(3) U slučaju ukidanja ili zabrane rada osnovne škole, osnivač mora zatečenim učenicima osigurati obrazovanje u drugoj osnovnoj školi pod istim ili boljim uvjetima te osigurati besplatan prijevoz ukoliko je nužan.

Odjeljak C. Programi odgoja i obrazovanja u osnovnim školama

Članak 22.

(Obrazovni programi)

(1) Obrazovni programi su programi kojima se provodi odgoj i obrazovanje u osnovnim školama.

(2) Obrazovni programi mogu biti:

- a) nastavni planovi i programi za učenike osnovnih škola;
- b) prilagođeni programi za djecu s teškoćama;
- c) umjetnički i športski programi;
- d) eksperimentalni programi;
- e) programi obrazovanja odraslih i
- f) godišnji planovi i programi rada škola.

Potrebno je dodati stavke koji govore i o odgoju jer je u ovom odjeljku (Odjeljak C. Programi odgoja i obrazovanja u osnovnim školama) dana naznaka kako će u ovom odjeljku biti govora i odgoju, a vidljivo je da nije.

Članak 23.

(Nastavni planovi i programi)

(1) Odgoj i obrazovanje obavljaju osnovne škole na temelju Nastavnog plana i programa, kojeg donosi ministar.

Predlažemo da se u ovom stavku izbrišu riječi „kojeg donosi ministar“ te da se s tim u svezi doda stavak koji bi glasio.

(2) Nastavni plan i program, iz stavka (1) ovog članka, na prijedlog Zavoda za školstvo, a nakon prethodno provedene javne rasprave i uz obavezno učešće sindikata, roditelja i drugih zainteresiranih, donosi ministar, uz suglasnost Vlade Županije Zapadnohercegovačke.

(2) Nastavni planovi i programi sadržavaju zajedničke jezgre nastavnih planova i programa sukladno članku 42. i članku 43. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini («Službeni glasnik BiH», broj:18/03) - u daljem tekstu Okvirni zakon.

(3) Nastavnim planovima i programima se utvrđuje tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne i izborne nastavne predmete, njihov raspored po razredima, tjedni broj nastavnih sati po

predmetima i ukupni tjedni i godišnji broj sati te ciljevi, zadaće, ishodi učenja te sadržaj svakog nastavnog predmeta.

Također treba dodati još dva stavka koji bi mogli glasiti:

(4) „Pedagoški standardi i normativi trebaju biti takvi da omogućće postizanje ciljeva navedenih u članku 3. ovog Zakona.“

(5) Temeljne odrednice nastavnog plana i programa iz stavka (1) ovog članka su:

- prilagođivanje nastavnih oblika, metoda i sredstava rada pojedinačnim potrebama učenika, kako bi se osigurao odgojno-obrazovni uspjeh svakog učenika,*
- odabir i primjenu nastavnih oblika, metoda i sredstava koji će poticajno djelovati na razvoj svih područja učenikove osobnosti,*
- planiranje i pripremu nastavnoga rada u skladu s postavljenim odgojno-obrazovnim ciljevima i vrijednostima, tako da je svrha učenja određenoga odgojno-obrazovnog sadržaja jasna učitelju, učenicima, ali i roditeljima/skrbnicima,*
- planiranje i pripremu školskoga i nastavnog rada prema sposobnostima učenika, stvarajući razlikovne sadržaje, diferencijalne djelatnosti, diferencijalno ustrojstvo i tempo nastave,*
- praćenje učenikovih područja interesa i uvođenje njemu primjerenih oblika poučavanja i učenja, koji će omoguććiti aktivno, samostalno učenje i praktično djelovanje učenika,*
- uporaba primarnih izvora znanja, nastavnih sredstava i drugih izvora koji potiču promatranje, samostalno istraživanje, zaključivanje, znatiželju te učenje kako učiti,*
- stvaranje ugodnoga razrednoga i školskog ozračja koje će odražavati interes i motivaciju učenika za učenje,*
- stvaranje školskoga i razrednog ozračja koje se temelji na međusobnom poštivanju, iskrenosti, razumijevanju i solidarnosti,*

(4) Izborni predmeti obvezni su tijekom cijele školske godine za sve učenike koji se za njih opredijele, a učenik bira izborni predmet ili izborne predmete na početku svake školske godine.

Ovaj članak (23.) koji govori o nastavnim planovima i programima (važan članak) je „skupušen“ strpavanjem ovog stavka u isti. Zato bi ovaj stavak (4) trebalo prebaciti u novi članak, u koji bi također trebalo dodati još jedan stavak koji bi glasio:

„Omoguććiti učeniku izbor između barem tri izborna predmeta, koji se bira u skladu s osobnim interesima. Omoguććiti prestanak pohađanja izbornog predmeta nakon pisanog zahtjeva roditelja na kraju jedne školske godine, a zahtjev bi se odnosio na slijedeću školsku godinu.“

Članak 24.

(Prilagođeni programi za djecu s teškoćama)

Po prilagođenom programu, nastavu prate učenici koji imaju teškoće u razvoju, učenici s teškoćama u učenju, problemima u ponašanju i emocionalnim problemima te učenici s teškoćama uvjetovanim odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturalnim i jezičnim čimbenicima.

U ovom stavku bi trebalo brisati „te učenici s teškoćama uvjetovanim odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturalnim i jezičnim čimbenicima.“

Ujedno predlažemo odredbe Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama RH kao smjernicu prilikom definiranja ovog članka, a koje navode:

Prilagođeni program uz individualizirani pristup

(1) Prilagođeni program uz individualizirani pristup određuje se učenicima koji s obzirom na vrstu i stupanj teškoće ne mogu svladavati redoviti nastavni plan i program bez sadržajnog ograničavanja te im je zbog specifičnosti u funkcioniranju potreban individualizirani pristup u radu i sadržajna prilagodba.

(2) Prilagođeni program uz individualizirani pristup je redoviti program koji se sadržajno i metodički prilagođava učeniku.

(3) Sadržajna prilagodba podrazumijeva prilagodbu nastavnih sadržaja redovitog programa sukladno sposobnostima i sklonostima učenika, a zahtijeva smanjivanje opsega nastavnih sadržaja. Opseg nastavnih sadržaja može se umanjiti do najniže razine usvojenosti obrazovnih postignuća propisanih Nastavnim planom i programom.

(4) Učeniku koji svladava prilagođeni program uz individualizirani pristup može se, ako postoji potreba, osigurati i dodatna pomoć stručnog suradnika edukacijsko-rehabilitacijskog profila u školi.

(5) Ako škola nema stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila, dodatnu pomoć stručnjaka škola osigurava iz drugih škola, mobilnih stručnih timova ili referalnih centara.

(6) Prilagođeni program uz individualizirani pristup u posebnoj odgojno-obrazovnoj ustanovi može se odrediti učenicima kojima su, s obzirom na vrstu i stupanj teškoće, potrebni posebni uvjeti školovanja, a oni se ponajprije odnose na višegodišnju rehabilitaciju učenika.

Posebni program uz individualizirani pristup

Posebni program uz individualizirani pristup

(1) Posebni program uz individualizirani pristup određuje se učenicima koji s obzirom na njihovo funkcioniranje uvjetovano vrstom i stupnjem teškoće i/ili postojanje više vrsta teškoća ne mogu svladavati redoviti niti prilagođeni program.

(2) Posebni program uz individualizirani pristup provode stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila odgovarajuće specijalnosti.

(3) Posebni program uz individualizirani pristup provodi se u redovitim i posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama koje utvrđuje Ured iz Mreže školskih ustanova ili drugih ustanova s područja zdravstva, socijalne skrbi ili pravosuđa

Članak 25.

(Umjetnički i športski programi)

(1) Učenici mogu stjecati osnovno glazbeno, plesno, likovno i športsko obrazovanje po posebnim programima u osnovnim školama i u posebnim školama. Posebne programe i uvjete za njihovo izvođenje utvrđuje ministar.

(2) Na osnivanje i početak rada posebnih škola za izvođenje programa, osnovnog glazbenog, plesnog i športskog školovanja, odgovarajuće vrste primjenjuju se odredbe članka 15. i članka 17. ovog Zakona.

Članak 26.

(Vježbaonice i eksperimentalni programi)

(1) Osnovna škola može biti vježbaonica za studente i mjesto održavanja eksperimentalnih programa.

(2) Poblize odredbe o uvjetima, načinu rada, kadrovima te mreži vježbaonica i eksperimentalnih programa, koji se ne smije kositi s vjerskim uvjerenjima roditelja, utvrđuje ministar na prijedlog visokoškolskih ustanova.

Predlažemo dodavanje još jednog stavka:

(3) Ukoliko se vježbaonica i/ili eksperimentalni program kosi s vjerskim uvjerenjima roditelja, dijete nije obvezno pohađati istu/i.

Članak 27.

(Eksperimentalni programi)

(1) Osnovna škola može provoditi eksperimentalni program, kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, kao i nove nastavne opreme.

(1) Osnovna škola može provoditi eksperimentalni program, kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, kao i nove nastavne opreme

U ovom stavku dodati tekst: ukoliko se isti ne protivi vjerskim uvjerenjima u kojima roditelj želi odgajati svoje dijete.

(2) Eksperimentalni program sadrži:

- a) cilj, zadaću, ishode učenja, sadržaj,
- b) mjesto i način izvođenja,
- c) vrijeme potrebno za realizaciju programa,
- d) prostorne, kadrovske i druge uvjete,
- e) način stručnog praćenja i vrednovanja programa i
- f) financijska sredstva potrebna za realizaciju programa.

(3) Eksperimentalne programe, uvjete i način rada propisuje ministar.

Članak 28.

(Obrazovanje odraslih)

Postupak, uvjeti i način osnovnog obrazovanja odraslih provodit će se sukladno županijskom Zakonom o obrazovanju odraslih.

Članak 29.

(Godišnji plan i program rada)

(1) Osnovna škola radi na temelju godišnjeg plana i programa rada.

(2) Godišnjim planom i programom rada utvrđuju se mjesto, vrijeme, način i nositelji njegova ostvarivanja.

(3) Godišnji plan i program rada škole sadrži:

- a) podatke o uvjetima rada;
- b) podatke o izvršiteljima poslova;
- c) godišnji kalendar rada;
- d) podatke o dnevnoj i tjednoj organizaciji rada;
- e) tjedni i godišnji broj sati po razredima i oblicima odgojno-obrazovnog rada;
- f) planove rada ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika;
- g) planove rada školskog odbora i stručnih tijela škole;
- h) plan stručnog usavršavanja i osposobljavanja, u skladu s potrebama škole,
- i) podatke o ostalim aktivnostima u funkciji odgojno – obrazovnog rada i

j) poslovanje škole.

(4) Godišnji plan i program rada donosi školski odbor na prijedlog učiteljskog vijeća, a najkasnije do 15. rujna tekuće školske godine.

(5) Nakon usvajanja godišnjeg plana i programa rada škole, škola je dužna usvojiti Godišnji plan i program rada dostaviti Ministarstvu i osnivaču.

(6) Rok za dostavljanje godišnjeg plana i programa rada škole je osam dana od dana usvajanja.

Odjeljak D. Organizacija nastave u školi

Članak 30.

(Kalendar rada škola)

(1) Školska godina počinje 1. rujna i završava 31. kolovoza sljedeće godine i ima dva obrazovna razdoblja.

(2) O postojanju izvanrednih okolnosti koje utječu na početak i završetak školske godine, odlučuje ministar.

(3) Tijekom školske godine učenici imaju pravo na zimski, proljetni i ljetni odmor.

(4) Nastavna godina, odnosno početak i završetak nastave, obrazovna razdoblja, broj radnih dana, trajanje produžene nastave i odmori učenika propisuju se posebnim kalendarom, kojega za svaku školsku godinu donosi ministar najkasnije 30 dana prije početka školske godine.

(5) Nastavna godina se ostvaruje, u pravilu 175 nastavnih dana odnosno u 35 nastavnih tjedana.

(6) Odgojno-obrazovni rad se izvodi u jednoj smjeni, ako to dopuštaju prostorni, kadrovski i drugi uvjeti rada.

(7) Odgojno-obrazovni rad škole se, u skladu sa svojim mogućnostima, može organizirati kao poludnevni, produženi boravak za učenike razredne nastave ili cjelodnevni za škole koje rade u jednoj smjeni, u skladu s kriterijima koje utvrđuje ministar.

Članak 31.

(Tjedno trajanje nastave)

(1) Nastava se, u pravilu, u osnovnoj školi izvodi u pet radnih dana tjedno.

(2) Osnovna škola može izvoditi nastavu i u šest radnih dana tjedno, ako radi u više od dvije smjene.

(3) Iznimno, ukoliko to opravdane okolnosti zahtijevaju ravnatelj škole može odlučiti da trajanje nastavnog sata, dnevne i tjedne nastave može trajati i kraće vrijeme od propisanog u ovom članku i članku 32. ovog Zakona odnosno i dulje kako bi se nadoknadilo izgubljeno vrijeme nastave.

(4) Suglasnost na odluke po stavcima (2) i (3) ovog članka daje ministar.

Članak 32.

(Dnevno i tjedno trajanje nastave i izvannastavnih aktivnosti i trajanje nastavnog sata)

(1) Dnevno i tjedno trajanje nastave i izvannastavnih aktivnosti predviđenih nastavnim planom i programom za učenike bit će utvrđeno nastavnim planom i programom za svaki razred, s tim da u ukupno opterećenje učenika ulazi samo redovita nastava i sat razrednog odjela.

(2) Nastavni sat u osnovnoj školi traje 45 minuta.

(3) Pod redovitom nastavom ne smatraju se dodatna i dopunska nastava te izborni predmeti i izvannastavne aktivnosti.

Uskladiti dio koji se odnosi na izborne predmete sa člankom 23. stavak 4., gdje je navedeno kako su izborni predmeti obvezni.

(4) Ministarstvo, na zahtjev škole, iz opravdanih razloga može odobriti trajanje nastavnog sata u nastavi kraće od 45 minuta.

Članak 33.

(Dopunska i dodatna nastava)

Predlažemo razdvajanje na dva članka. Tako da se u jednom članku govori o dopunskoj a u drugom o dodatnoj nastavi uz jasno preciziranje pojmova

(1) Za učenike kojima je potrebna pomoć u učenju, škola je dužna organizirati dopunsku nastavu.

(2) Dopunska nastava je individualizirani oblik rada u skupinama za učenike koji ne svladavaju redoviti nastavni program s očekivanom razinom uspjeha. Dopunska nastava se organizira na određeno vrijeme, kad je takav oblik pomoći učenicima potreban, a obvezno u slučajevima kad učenik ima dvije ocjene nedovoljan (1) iz nekog predmeta, s tim da je učenik obvezan doći na zakazanu dopunsku nastavu.

(3) Dodatna nastava se organizira za učenike, koji u određenom nastavnom predmetu ostvaruju natprosječne rezultate ili pokazuju poseban interes za određeni nastavni predmet.

(4) Škola je dužna organizirati dodatnu nastavu, u koju se učenik uključuje na temelju vlastite odluke.

Članak 34.

(Produžena nastava)

(1) Učenici prvih pet razreda osnovne škole bez obzira na utvrđene ocjene ne polažu popravni ispit, nego prelaze u viši razred, uz obvezno pohađanje produžene nastave iz pojedinog/pojedinih predmeta, iz kojega/kojih imaju ocjene nedovoljan (1).

(2) Trajanje produžene nastave propisuje se kalendarom rada škole.

Članak 35.

(Izvannastavne aktivnosti)

(1) Odgoj i obrazovanje djece u izvannastavnim aktivnostima sastavni su dio odgoja i obrazovanja u osnovnim školama.

(2) Rad učenika u izvannastavnim aktivnostima, priznaje se učenicima kao ispunjavanje dijela obveza u školi.

Članak 36.

(Izleti, ekskurzije i druge aktivnosti)

(1) Škola može planirati u Godišnjem planu i programu rada škole poludnevne, jednodnevne i višednevne odgojno-obrazovne aktivnosti u mjestu i izvan mjesta u kojem je smještena.

(2) Aktivnosti iz stavka (1) ovog članka su: izleti, ekskurzije i druge aktivnosti, koje su isključivo u funkciji realizacije nastavnog plana i programa.

(3) Za svaku aktivnost iz stavka (2) ovog članka škola je dužna izraditi detaljan program aktivnosti s ciljevima, načinom realizacije, vremenikom, troškovnikom, načinom financiranja i načinom vrednovanja, te zatražiti pisanu suglasnost roditelja ili skrbnika učenika.

(4) Za svaku aktivnost iz stavka (2) ovog članka, škola uz voditelje, mora osigurati pratnju sukladnu broju učenika, a za učenike s teškoćama, pratnju sukladno njihovim potrebama.

Članak 37.

(Učeničke zadruge, učenička društva i učenički klubovi)

(1) Osnovna škola može osnovati učeničke zadruge, učenička društva i učeničke klubove kao oblik izvannastavnih aktivnosti učenika, te organizirati drugi društveno koristan rad učenika.

(2) Osnovna škola može stavljati u promet proizvode nastale kao rezultat rada učenika u učeničkim zadrugama, učeničkim društvima i učeničkim klubovima.

(3) Sredstva ostvarena prometom proizvoda i usluga učeničkih zadruga, društava i klubova, posebno se evidentiraju, a mogu se koristiti isključivo za rad zadruge, društva ili kluba.

Članak 38.

(Organizacija nastave po razrednim odjelima i odgojno-obrazovnim skupinama)

(1) Nastava se organizira po razredima, a neposredno obavlja u razrednim odjelima i odgojno-obrazovnim skupinama.

(2) Broj razrednih odjela, sukladno pedagoškim standardima i normativima, odobrava ministar.

(3) Razredna nastava je organizacijski oblik nastave u nižim razredima osnovne škole u kojima jedan učitelj izvodi većinu nastavnih sadržaja. Predmetna nastava je nastava organizirana po predmetima. Za učenike od I. do V. razreda nastava se organizira kao razredna nastava, a za učenike od VI. do IX. razreda predmetna nastava.

(4) Izuzetno od stavka (3) ovog članka, za učenike razredne nastave, organizira se predmetna nastava iz stranih jezika, vjeronauka, a može i iz drugih predmeta.

Članak 39.

(Razredni odjel)

(1) Razredni odjel se formira od učenika istog razreda, a kombinirani razredni odjel od učenika više razreda, u pravilu razredne nastave.

(2) Broj učenika u redovitom ili kombiniranom razrednom odjelu ili odgojno-obrazovnoj skupini osnovne škole, propisuje se u skladu s pedagoškim standardima i normativima.

(3) Izuzetno, iz opravdanih razloga, na zahtjev škole ministar može odobriti broj učenika u razrednom odjelu osnovne škole manji ili veći od propisanog stavkom (2) ovog članka.

Predlažemo dodavanje još jednog stavka koji bi glasio:

(4) Škole s otežanim uvjetima rada (škole u seoskim sredinama s malim brojem stanovnika, u brdsko-planinskim i slabo prometno povezanim područjima, škole s malim brojem učenika) su škole od posebnog značaja za društvenu sredinu i ne moraju zadovoljavati minimum standarda utvrđenih u pedagoškim standardima i stavku 2. ovog zakona, kad je u pitanju formiranje razrednih odjeljenja. Što znači da se u takvim školama razredno odjeljenje može formirati i od manjeg broja učenika nego je to navedenou pedagoškim standardima i normativima.

(5) Broj učenika u razrednom odjelu i obrazovnoj skupini umjetničkih škola, određuje se prema specifičnostima izvođenja nastave, u skladu s pedagoškim standardima i normativima.

Članak 40.

(Školska knjižnica)

(1) Svaka škola ima školsku knjižnicu.
(2) Djelatnost školske knjižnice iz stavka (1) ovog članka, sastavni je dio obrazovnog procesa.

(3) Poslove knjižničara u osnovnoj školi može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta, ima završen najmanje šesti (VI.) stupanj stručne spreme, višu stručnu spremu nastavnog smjera stečenu po važećim propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja ili koja je završila najmanje drugi ciklus visokog obrazovanja, diplomski studij, integrirani preddiplomski i diplomski studij nastavnog smjera po bolonjskom sustavu studiranja, kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova; koja ispunjava uvjete iz članka 76. ovog Zakona, te koja ispunjava ostale uvjete propisane nastavnim planom i programom.

Predlažemo brisanje stavka 3. i njegovo eventualno „prebacivanje“ u poglavlje koje govori o uposlenicima.

Također želimo naglasiti kako je knjižničar zakonom preciziran kao stručni suradnik, pored psihologa, defektologa, logopeda i pedagoga. Nije jasno zašto je jedino knjižničar dodatno opisan u ovom nacrtu zakonu kroz kriterije koje mora udovoljavati za obavljanje poslova.

Budući da se jasno definiraju uvjeti za knjižničara, nužno je isto navesti i za ostale gore navedene stručne suradnike.

Članak 41. (Udžbenici)

(1) U osnovnoj školi koriste se samo udžbenici koje odobri ministar.

Udžbenici su jako važna stvar i ovaj Zakon bi im trebao posvetiti više prostora. Stoga predlažemo da se još malo razmisli kako što bolje, jasnije i konkretnije definirati ono što je potrebno u svezi udžbenika. Predlažemo slijedeće moguće odredbe:

-Udžbenici trebaju biti u skladu sa Zakonom o udžbenicima ŽZH

-Udžbenici trebaju biti takvi da omogućavaju postizanje ciljeva navedenih u članku ovog Zakona.

-Udžbenici trebaju biti takvi da omogućavaju ostvarivanje nastavnih planova i programa navedenih u članku -- ovog zakona

-Udžbenici trebaju biti rasterećeni od nepotrebnih enciklopedijskih sadržaja usmjerenih učenju na pamet i reproduciranju

Nadopuniti odredbom i opisati kakvi bi okvirno udžbenici trebali biti (npr. udžbenici trebaju biti jedinstveni, kvalitetni, prilagođeni uzrastu i potrebama) u skladu sa zakonom o udžbenicima.

(2) Ministar će donijeti pravilnik o obveznim udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima.

Dodati još jedan stavak koji bi glasio

(3) Udžbenici su u vlasništvu Škole i kao takve učenici su ih dužni čuvati cijelu školsku godinu dok se koriste njima. Sva oštećenja na udžbeniku roditelj je dužan nadoknaditi materijalnom naknadom ili novim udžbenikom.

Članak 42. (Suradnja škola i drugih ustanova)

(1) Škole surađuju u ostvarivanju odgojno-obrazovne djelatnosti radi optimalnog upisa i preseljenja učenika.

(2) Škole ostvaruju suradnju i primanjem usluga od ustanove socijalne skrbi odnosno zdravstvene ustanove, a osobito u djelu s rehabilitacijskim uslugama i sadržajima.

Članak 43.

(Etički kodeks i kućni red)

(1) Školski odbor, na prijedlog učiteljskog vijeća, donosi Etički kodeks u odgojno-obrazovnoj djelatnosti škole. Svrha Etičkog kodeksa je poticanje razumijevanja i prihvaćanja temeljnih načela moralno opravdanog ponašanja i promicanje etičkih vrijednosti svih uposlenika škole, učenika i roditelja/skrbnika.

Predlažemo donošenje etičkog kodeksa u čijoj izradi sudjeluju učiteljsko vijeće, roditeljsko vijeće i učeničko vijeće, a koji minimalno mora zadovoljavati kriterije „Etičkog kodeksa za sve osnovne škole“ Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje koji je obvezujući za sve sudionike odgojno-obrazovnog sustava.

(2) Školski odbor, na prijedlog učiteljskog vijeća, donosi kućni red.

(3) Kućnim redom se utvrđuju:

- a) pravila i obveze ponašanja u školi – njenom unutarnjem i vanjskom prostoru;
- b) pravila međusobnih odnosa učenika;
- c) pravila međusobnih odnosa učenika i uposlenika škole;
- d) radno vrijeme škole;
- e) pravila sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva, nasilja i
- f) način postupanja prema školskoj imovini.

POGLAVLJE IV. UČENICI

Odjeljak A. Upis, status, prava i obveze učenika

Članak 44.

(Upis djece u prvi razred osnovne škole)

(1) U prvi razred osnovne škole upisuju se djeca koja do 1. rujna tekuće godine imaju navršениh šest godina života.

(2) Upisno povjerenstvo je stručno povjerenstvo, kojeg čine liječnik, učitelj razredne nastave, stručni suradnik (psiholog, pedagog, defektolog ili logoped) i dužnost mu je, osim ostalog, utvrditi je li dijete psihofizički spremno za pohađanje prvog razreda osnovne škole. Roditelj/i ili skrbnik/skrbnici imaju pravo prisustvovati utvrđivanju psihofizičke spremnosti djeteta za upis u prvi razred osnovne škole. Roditelju/skrbniku se dostavlja rješenje s pisanim obrazloženjem u kojem se navode argumentirani razlozi u slučaju da povjerenstvo većinom glasova utvrdi da dijete nije spremno za polazak u prvi razred osnovne škole, na koji ima pravo žalbe i pravo da u ponovnom postupku o psihofizičkoj spremnosti djeteta za pohađanje prvog razreda osnovne škole odlučuje drugostupanjsko povjerenstvo u čijem sastavu ne mogu biti članovi koji su bili u prvostupanjskom povjerenstvu. Drugostupanjsko povjerenstvo odlučuje većinom glasova.

Predlažemo jasno preciziranje kako svi stručni suradnici moraju sudjelovati u utvrđivanju psihofizičke spremnosti svakog djeteta.

(3) Utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta za pohađanje prvog razreda osnovne škole sukladno stavku (2) ovog članka je obvezno.

(4) Općinska ili gradska služba nadležna za pitanja obrazovanja imenuje upisno povjerenstvo za svaku školu i dužno je upisnim povjerenstvima iz svake škole, dostaviti popis svih školskih obveznika za tu školsku godinu. Drugostupanjsko povjerenstvo za utvrđivanje psihofizičke spremnosti djeteta za upis u prvi razred osnovne škole imenuje ministar.

(5) Za dijete koje do 1. rujna tekuće godine ne navršava šest godina života, roditelj ili skrbnik može podnijeti zahtjev nadležnom općinskom ili gradskom tijelu, da se dijete uvrsti u popis djece dorasle za upis u osnovnu školu kako bi Povjerenstvo utvrdilo je li dijete psihofizički spremno za pohađanje prvog razreda osnovne škole. U ovom postupku se primjenjuju odredbe stavka (2) ovog članka.

Predlažemo sljedeće izmjene:

(5) Za dijete koje do 1. rujna tekuće godine ne navršava šest godina života, A ZAKLJUČNO SA DANOM ROĐENJA DJETETA 31.12. TEKUĆE GODINE, roditelj ili skrbnik može podnijeti zahtjev nadležnom općinskom ili gradskom tijelu, da se dijete uvrsti u popis djece dorasle za upis u osnovnu školu kako bi Povjerenstvo utvrdilo je li dijete psihofizički spremno za pohađanje prvog razreda osnovne škole. U ovom postupku se primjenjuju odredbe stavka (2) ovog članka.

(6) Postupak utvrđivanja psihofizičkog stanja djece prije upisa u osnovnu školu, razloge zbog kojih se može odgoditi upis u toj godini, postupak utvrđivanja primjerenog odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju i druga pitanja značajna za upis u osnovnu školu, propisuju se pravilnikom, kojeg donosi ministar.

Članak 45.

(Postupak upisa djece u osnovnu školu te obveze škole i roditelja/skrbnika)

(1) Roditelji, odnosno skrbnici, dužni su u propisanom roku upisati dijete u osnovnu školu, te brinuti se da redovito pohađa nastavu i obavlja druge školske obveze.

(2) Pri upisu učenika, nadležno općinsko ili gradsko tijelo za pitanja obrazovanja treba voditi računa da se učenik upiše u onu školu na čijem upisnom području učenik živi.

(3) Kada učenik promjeni mjesto stanovanja, škola na čije se upisno područje učenik doselio, dužna je upisati učenika.

(4) Zbog opravdanih razloga, na traženje roditelja ili skrbnika, učeniku se može dopustiti prvi upis ili kasniji prelazak u drugu školu koja ne obuhvaća upisno područje na kojem učenik živi.

(5) Odluku o zahtjevu za prvi upis ili kasniji prelazak u drugu školu koja ne obuhvaća upisno područje na kojem učenik živi donosi ministar.

(6) Nakon upisa, škola je dužna učenika upisati u Registar i u Matičnu knjigu učenika.

(7) Učeniku koji prelazi u drugu školu izdaje se uvjerenje o uspjehu u tijeku školske godine - prijepis ocjena, temeljem kojeg nova škola učenika upisuje u svoj Registar i Matičnu knjigu učenika.

(8) U slučaju kad roditelji, odnosno skrbnici ne ispune obveze iz stavka (1) ovog članka, ravnatelj škole je dužan obavijestiti nadležno općinsko ili gradsko tijelo i nadležni centar za socijalni rad. Centar za socijalni rad će po službenoj dužnosti podnijeti protiv oba roditelja ili

jednog od njih, ako osnovano sumnja da taj roditelj/skrbnik onemogućava upis djeteta u školu ili redovno pohađanje nastave, zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu.

Članak 46.
(Status učenika)

(1) Status redovitog učenika stječe se upisom u osnovnu školu, a može se imati samo u jednoj školi.

(2) Iznimno od stavka (1) ovog članka, učenik koji je upisan u umjetničku školu, može se upisati u još jednu školu.

Članak 47.
(Prava i obveze učenika)

(1) Prava učenika su:

- a) pravo na obaviještenost o svim pitanjima koje se na njega odnose;
- b) pravo na savjet i pomoć u rješavanju problema a sukladno njegovom najboljem interesu;
- c) pravo na uvažavanje njegovog mišljenja;
- d) pravo na pomoć drugih učenika i uposlenika škole;
- e) pravo na pritužbu koju može predati učitelju ili ravnatelju i
- f) pravo na sudjelovanje u radu vijeća učenika.

(2) Prava učenika koja se odnose na obrazovanje, ispravna briga za dobrobit njegovog psihofizičkog zdravlja i sigurnosti, u školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima. U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu ili tumačenju, koje će najviše koristiti interesu učenika.

(3) Obveze učenika su:

- a) pohađanje obveznog dijela programa i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada koje je izabrao,
- b) pridržavanje pravila kućnog reda,
- c) ispunjavanje uputa učitelja, stručnih suradnika, ravnatelja ili drugih uposlenika škole, koji su u skladu s pravnim propisima i kućnim redom i
- d) čuvanje udžbenika i drugih obrazovnih i nastavnih sredstava te imovine škole.

(4) U slučaju psihičkog i/ili fizičkog nasilja nad drugim učenicima, škola je dužna nakon procjene pedagoga i/ili psihologa da postoji potreba, uz suglasnost roditelja/skrbnika, uputiti učenika koji provodi nasilje, na psihološku i/ili psihijatrijsku procjenu u najbliži centar za mentalno zdravlje, koji mu je dužan pružiti odgovarajuću pomoć, a učeniku koji je žrtva nasilja pedagog i/ili psiholog u suradnji s razrednikom i ravnateljem su dužni pružati kontinuiranu stručnu pomoć dok postoji potreba. Pedagog i/ili psiholog u suradnji s razrednikom i ravnateljem su dužni pružati stručnu pomoć i učeniku koji vrši nasilje nad drugim učenikom u cilju prestanka nasilja.

Predlažemo da se ovaj stavak prebaci u poseban članak te da se umjesto „u slučaju psihičkog i/ili fizičkog nasilja“ stavi „U slučaju naznaka i indicija mogućeg psihičkog i/ili fizičkog nasilja“, čime bi se išlo prema prevenciji.

(4) U slučaju naznaka i indicija mogućeg psihičkog i/ili fizičkog nasilja nad drugim učenicima, škola je dužna nakon procjene pedagoga i/ili psihologa da postoji potreba, uz suglasnost roditelja/skrbnika, uputiti učenika kod kojeg su uočene naznake mogućeg nasilja, na psihološku i/ili psihijatrijsku procjenu u najbliži centar za mentalno zdravlje, koji mu je

dužan pružiti odgovarajuću pomoć, a učeniku koji je žrtva nasilja pedagog i/ili psiholog u suradnji s razrednikom i ravnateljem su dužni pružati kontinuiranu stručnu pomoć dok postoji potreba. Pedagog i/ili psiholog u suradnji s razrednikom i ravnateljem su dužni pružati stručnu pomoć i učeniku koji vrši nasilje nad drugim učenikom u cilju prestanka nasilja.

(5) Ukoliko roditelj/skrbnik ne da suglasnost iz stavka (4), ravnatelj škole je dužan slučaj prijaviti nadležnom Centru za socijalni rad. Prijavu je dužan podnijeti i nadležnom tužiteljstvu, ako postoji sumnja da se radi o kaznenom djelu.

- a) Predlažemo dodavanje stavka koji govori o odgovornosti roditelja ili skrbnika za učenika koji provede nasilje i to ukoliko se nasilje dogodi, tada se i učenik koji je proveo nasilje i njegov roditelj ili skrbnik, bez odgađanja upućuju u centar za mentalno zdravlje gdje se procjenjuje jesu li psihički zdravi. Za koga se utvrdi da nije zdrav, odmah i bez odlaganja se hospitalizira i liječi do izlječenja, vodeći računa da se u tom periodu ne desi recidiv. Za koga se utvrdi da je zdrav, odmah i bez odlaganja se poduzimaju mjere kaznene odgovornosti sukladno propisanim zakonima.*
- b) Predlažemo dodavanje stavka koji govori o pružanju kontinuirane stručne pomoći učeniku koji je žrtva nasilja, ako i roditelju ili skrbniku.*
- c) Predlažemo dodavanje stavka koji govori o odgovornosti ravnatelja škole i/ili drugih zaposlenika škole, u kojem bi se jasno precizirale situacije podložne odgovornosti, osobito ukoliko se nasilje u bilo kojem obliku ponavlja.*
- d) Predlažemo dodavanje stavka kojim je uređeno anonimno prijavljivanje pojave nasilja od strane učenika.*

Općenito rečeno, problem nasilja u ovom nacrtu je loše riješen. Bavi se samo posljedicama i to na potpuno pogrešan način. Potrebno je donijeti odredbe koje će prevenirati nasilje i spriječiti u samim korijenima uzroka. O tome možemo sastaviti i dostaviti precizniji prijedlog sa što više detalja. Bilo bi dobro u ovom Zakonu odrediti posebno pod-poglavlje koje će se baviti prevencijom nasilja, npr. u poglavlju Sigurnost i zaštita zdravlja u školama, a ne ovaj važan problem „strpati“ u samo jedan stavak i to članka koji govori o općenitim pravima i obavezama.

Trebamo više biti upućeni na prevenciju.

Mora biti jasno i precizno definirana odgovornost i roditelja djeteta koje učini nasilje.

Mora biti jasno i precizno definirana odgovornost ravnatelja škole za nasilje koje se ponovljeno desi u školi.

Zakonske odredbe trebaju biti s vidljivim i provedivim nultim stupnjem tolerancije na nasilje.

Potrebno je koristiti sve moguće spoznaje, kako znanstvene tako i iskustvene.

Članak 48.

(Učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama)

(1) Učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama su daroviti učenici i učenici s teškoćama.

(2) Obrazovanje učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama provodi se u skladu s ovim Zakonom, ako posebnim propisima nije drugačije određeno.

Predlažemo jasno preciziranje upravo Zakonom što točno podrazumijeva obrazovanje učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, a ne kroz posebne propise.

Članak 49.

(Daroviti učenici)

(1) Škola provodi uočavanje, praćenje i poticanje darovitih učenika te im organizira dodatni rad prema njihovim sklonostima, sposobnostima i interesima.

(2) Program za darovite učenike te način uočavanja, obrazovanja, praćenja i poticanja darovitih učenika propisuje ministar.

Stavak (2) nadopuniti i neka glasi „Program za darovite učenike te način uočavanja, obrazovanja, praćenja i poticanja darovitih učenika propisuje ministar, na prijedlog stručnog povjerenstva kojeg čine...“

Jasno precizirati tko su članovi stručnog povjerenstva.

Predlažemo dodavanje stavka koji glasi:

(3) Roditelj može podnijeti zahtjev da se njegovo dijete uputi na procjenu darovitosti.

Članak 50.

(Završavanje osnovne škole u vremenu kraćem od propisanog)

(1) Učenik koji se ističe znanjem i sposobnostima ima pravo završiti osnovnu školu u vremenu kraćem od propisanog.

(2) U tijeku jedne školske godine učenik može završiti dva razreda.

(3) Uvjete i postupak pod kojima učenik može završiti osnovnu školu u vremenu kraćem od propisanog, propisuje ministar.

Članak 51.

(Učenici s teškoćama)

(1) Učenici s teškoćama su:

a) učenici s teškoćama u razvoju,

b) učenici s teškoćama u učenju, problemima u ponašanju i emocionalnim problemima,

c) učenici s teškoćama uvjetovanim odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturalnim i jezičnim čimbenicima.

(2) Vrste teškoća iz stavka (1) ovog članka na temelju kojih učenik ostvaruje pravo na primjerene programe obrazovanja i primjerene oblike pomoći obrazovanja propisuje ministar.

(3) Posebne nastavne planove i programe za učenike iz stavka (1) i točke a) ovog članka, donosi ministar.

(4) Vrstu teškoća iz stavka (2) ovog članka, primjeren oblik obrazovanja i primjeren oblik pomoći za pojedinog učenika, utvrđuje povjerenstvo iz članka 44. stavak (2) odnosno stavak (4) ovog Zakona.

Članak 52.

(Primjena individualiziranih postupaka i produženih stručnih tretmana pri školovanju djece i mladeži s teškoćama u razvoju)

(1) Odgoj i obrazovanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju provodi se u osnovnoj školi uz odgovarajuću primjenu individualiziranih postupaka i produženih stručnih tretmana, a kada je to nužno u posebnim odgojno-obrazovnim skupinama i razrednim odjelima u okviru škole.

(2) U rad s ovom djecom, škola mora osigurati stručnjake iz tog područja rada (defektologe, logopede i slično). Učenicima s kombiniranim poteškoćama u razvoju, koji po mišljenju upisnog povjerenstva mogu pratiti nastavu u redovitom odjelu, škola je dužna osigurati pomoćnika u nastavi.

(2) U rad s ovom djecom, škola mora osigurati stručnjake iz tog područja rada (**defektologe, logopede**). Učenicima s kombiniranim poteškoćama u razvoju, koji po mišljenju upisnog povjerenstva mogu pratiti nastavu u redovitom odjelu, škola je dužna osigurati pomoćnika u nastavi.

Brisati riječi „i slično“. 2009. godine je došlo do stručno neutemeljene izmjene Pravilnika o stručnoj spremi učitelja i stručnih suradnika kojom je omogućeno diplomiranom fizioterapeutu da radi kao defektolog, odnosno defektolog-učitelj s djecom s teškoćama, odnosno motoričkim poremećajima i kroničnim bolestima, čime su izravno prekinuta i povrijeđena prava djece s teškoćama u razvoju.

(3) Škole, uvjete i način ostvarivanja skupina i razrednih odjela iz stavka (1) ovoga članka utvrđuje općinska ili gradska služba nadležna za poslove obrazovanja, prema kriterijima koje donosi ministar.

Dodati još jedan stavak:

(4) Učitelji koji rade s djecom iz stavka 1. dužni su steći dopunsko defektološko obrazovanje u tijeku prve godine rada, koje im financira i osigurava Ministarstvo.

Članak 53.

(Obrazovanje djece s većim teškoćama u razvoju)

(1) Iznimno, od odredaba članka 52. ovog Zakona, za djecu s većim teškoćama u razvoju, odgoj i obrazovanje u osnovnim školama obavlja se u posebnim ustanovama odgoja i izobrazbe, a može se obavljati i u drugim ustanovama. Takva se djeca mogu školovati do 21. godine života.

Obzirom na to kako u našoj županiji nema posebnih ustanova za odgoj i obrazovanje djece s većim teškoćama u razvoju, potrebno je jasnije definirati tko i po kojim kriterijima donosi odluku o mjestu i načinu obrazovanja ove djece.

Jasno

precizirati kriterije prema kojima se donosi mišljenje po kojima se utvrđuje koje dijete treba biti upućeno u posebnu ustanovu odgoja i izobrazbe.

Jasno

precizirati tko i kako donosi mišljenje te koje se radnje poduzimaju.

Jasno

precizirati koje su to „druge ustanove“ u kojima se može obavljati odgoj i izobrazba.

Članak 54.

(Postupanje u slučaju nastupanja teškoća koje onemogućavaju daljnje obrazovanje učenika)

Za učenike kod kojih u tijeku obrazovanja nastupe teškoće koje onemogućavaju daljnje obrazovanje pod redovitim uvjetima, provodi se postupak u skladu s odgovarajućim odredbama iz članka 71. ili članka 55. ovog Zakona.

Članak 55.

(Organiziranje nastave za djecu i mladež smještenu u organizacije zdravstva ili socijalne skrbi)

(1) Za djecu i mladež koja su iz zdravstvenih ili drugih razloga smještena u organizacije zdravstva ili organizacije socijalne skrbi, organizira se odgoj i obrazovanje u osnovnim školama prema redovitim ili posebnim uvjetima.

(2) Školski rad s djecom ili mladeži iz stavka (1) ovoga članka obavlja organizacija u kojoj je učenik smješten ili najbliža osnovna škola.

(3) Za djecu koja zbog kroničnih bolesti ne mogu pohađati osnovnu školu, odgojno-obrazovni rad organizira najbliža škola i provodi ga putem stručne pomoći koju djetetu pružaju učitelji i stručni suradnici škole.

(4) Nastava iz stavka (3) ovog članka, može se provoditi u obliku nastave na daljinu (virtualna nastava) i korištenjem sredstava elektroničke komunikacije.

Članak 56.

(Sigurnost i zaštita zdravlja u školama)

(1) Ravnatelji, pomoćnici ravnatelja, učitelji i stručni suradnici su dužni:

- a) stvarati uvjete za zdrav psihofizički razvoj te socijalnu dobrobit učenika,
- b) sprječavati neprihvatljive oblike ponašanja,
- c) brinuti se o sigurnosti učenika,
- d) osigurati uvjete za uspješnost svakog učenika u učenju,
- e) pratiti socijalne probleme i pojave kod učenika i poduzimati mjere za otklanjanje njihovih uzroka i posljedica, u suradnji s tijelima socijalne skrbi, odnosno drugim nadležnim tijelima,
- f) voditi evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja učenika,
- g) pružati savjetodavni rad učenicima.

Predlažemo dodavanje još jednog stavka koji bi govorio o uvođenju obaveznog sistematskog i stomatološkog pregleda učenika svake druge godine do završetka osnovne škole. Pregledi se vrše u 1., 3., 5., 7. i 9. razredu.

(2) Uposlenici škola, roditelji odnosno skrbnici, učenici i lokalna zajednica promoviraju i provode programe zajedničkog i organiziranog djelovanja i suradnje u borbi protiv zlostavljanja i zloupotrebe učenika i mladih, borbi protiv droge, alkoholizma, pušenja i maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i sigurnost učenika.

Članak 57.

(Prehrana učenika)

Osnovne škole mogu organizirati prehranu za učenike dok borave u školi, sukladno posebnim propisima.

Ovdje treba navesti i nabrojati kojih točno propisa

Može se dodati i stavak koji glasi: Osnovne škole mogu organizirati prehranu za učenike dok borave u školi, sukladno Pravilniku o načinima organiziranja prehrane u Osnovnim školama ŽZH.

Također bi trebalo i da se ministarstvo obveže konkretnim datumom za definiranje tog pravilnika, ili posebnih propisa, ili tumačenje pedagoških standarda (dio koji se odnosi na organiziranje prehrane) i sl ...

Potrebno je dodati novi članak koji govori o brizi za zdravlje učenika

Novi članak

(briga o zdravlju učenika)

Jedinice lokalne samouprave su dužne provesti sistematske preglede za sve učenike svake neparne godine njihovog školovanja, u suradnji s Ministarstvom zdravstva.

Članak 58.

(Prijevoz učenika)

(1) Jedinica lokalne samouprave je dužna organizirati prijevoz učenika.

U ovaj stavak staviti riječ besplatan

*(1) Jedinica lokalne samouprave je dužna organizirati **besplatan** prijevoz učenika.*

(2) Za učenike s teškoćama u razvoju osigurava se besplatan prijevoz.

(3) Prijevoz učenika može se organizirati u sklopu redovitog javnog ili posebno organiziranog prijevoza.

(4) Ako roditelj ili skrbnik učenika osnovne škole, upiše učenika u školu izvan upisnog područja, osnivač nije dužan snositi troškove prijevoza tog učenika.

Članak 59.

(Oslobađanje učenika od tjelesne aktivnosti)

(1) Ako učenik, zbog zdravstvenog stanja, ne može sudjelovati u određenoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, oslobađa se privremeno ili trajno sudjelovanja u toj aktivnosti.

(2) Odluku o oslobađanju učenika od tjelesne aktivnosti donosi razredno vijeće na prijedlog roditelja/skrbnika, a na temelju liječničke dokumentacije.

(3) Ako je učenik temeljem stavka (1) oslobođen dijela aktivnosti iz nekog nastavnog predmeta, ocjena iz tog predmeta donosi se na temelju drugih sadržaja tog predmeta, kojih učenik nije oslobođen.

Članak 60.

(Mjere zaštite prava učenika)

(1) Učitelji, stručni suradnici i ostali uposlenici škole, dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog, psihičkog ili društvenog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah izvijestiti roditelja i ravnatelja škole, koji je to dužan prijaviti nadležnom centru za socijalni rad, odnosno nadležnom tužiteljstvu, u slučaju sumnje da se radi o kaznenom djelu.

Umjesto te o svakom kršenju staviti naznakama mogućeg nasilja

(1) Učitelji, stručni suradnici i ostali uposlenici škole, dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o naznakama mogućeg nasilja, svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog, psihičkog ili društvenog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah izvijestiti roditelja i ravnatelja škole, koji je to dužan prijaviti nadležnom centru za socijalni rad, odnosno nadležnom tužiteljstvu, u slučaju sumnje da se radi o kaznenom djelu.

(2) Ukoliko učenik čini psihičko ili fizičko nasilje prema drugom učeniku ili ukoliko je učenik žrtva psihičkog ili fizičkog nasilja, svaki uposlenik škole je dužan odmah izvijestiti razrednika, a razrednik je dužan odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od saznanja izvijestiti ravnatelja i roditelja/skrbnika o uočenom nasilju.

Članak 61.

(Učeničko vijeće)

(1) U školi se osniva učeničko vijeće, koje čine predstavnici učenika svakog razrednog odjela.

(2) Način izbora i djelokrug rada učeničkog vijeća, utvrđuje se statutom škole.

(3) Učeničko vijeće:

- a) promiče interese škole u zajednici na čijem području škola djeluje,
- b) dostavlja stajališta učenika školskom odboru,
- c) potiče sudjelovanje učenika u radu škole.

Odjeljak B. Praćenje i ocjenjivanje učeničkih postignuća

Članak 62.

(Način ocjenjivanja učenika)

(1) Učenici se ocjenjuju iz svakog nastavnog predmeta i iz vladanja. Ocjene iz nastavnih predmeta utvrđuju se opisno i brojčano. Ocjena iz vladanja utvrđuje se opisno.

(2) Način ocjenjivanja i praćenja učenika propisuje ministar.

(3) Svaka ocjena tijekom nastavne godine ili na kraju obrazovnih razdoblja, je javna i razredni ili predmetni učitelj ju je dužan priopćiti učeniku neposredno nakon utvrđivanja.

Članak 63.

(Ocjene)

Brojčana ocjena učenika u pojedinim nastavnim predmetima utvrđuje se kao: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1). Sve su ocjene, osim ocjene nedovoljan (1), prolazne.

Članak 64.

(Opći uspjeh učenika)

(1) Učeniku koji je ocijenjen iz svih nastavnih predmeta utvrđuje se opći uspjeh.

(2) Na osnovi praćenja i ocjenjivanja tijekom obrazovnog razdoblja i nastavne godine zaključnu ocjenu iz nastavnog predmeta utvrđuje učitelj, a ocjenu iz vladanja razrednik.

(3) Opći uspjeh utvrđuje se kao: odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan.

(4) Učenik koji nema ocjena nedovoljan (1), postigao je opći uspjeh:

- a) odličan (5), ako ima srednju ocjenu najmanje 4,50,
- b) vrlo dobar (4), ako ima srednju ocjenu od 3,50 do 4,49,
- c) dobar (3), ako ima srednju ocjenu od 2,50 do 3,49,
- d) dovoljan (2), ako ima srednju ocjenu 2 do 2,49.

(5) Učenik ima opći uspjeh nedovoljan (1) ako ima barem jednu ocjenu nedovoljan (1).

Učenik kojemu je opći uspjeh nedovoljan (1) u jednoj školi, ne može završiti taj razred polaganjem ispita u drugoj školi u toj školskoj godini.

(6) Srednja ocjena utvrđuje se kao aritmetička sredina pozitivnih ocjena iz svakog nastavnog predmeta.

(7) Učenik ima nedovoljan uspjeh ako ima najmanje jednu ocjenu nedovoljan (1).

(8) Opći uspjeh učenika od šestog do devetog razreda utvrđuje, na prijedlog razrednika, razredno vijeće.

(9) Opći uspjeh učenika od prvog do petog razreda utvrđuje, na prijedlog razrednog učitelja, razredno vijeće.

Članak 65.

(Uspješno završena osnovna škola)

Učenici IX. razreda koji na kraju školske godine imaju prolazne ocjene iz svakog nastavnog predmeta, završili su s uspjehom osnovnu školu.

Članak 66.

(Jednak status svjedodžbi, diploma i vremena školovanja na cijelom području BiH)

(1) Svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene po važećem nastavnom planu i programu i izdate od verificiranih obrazovnih ustanova, imaju jednak status na cijelom području BiH.

(2) Vrijeme školovanja u odgovarajućem školskom programu, koje nije okončano dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se bez uvjetovanja, za dalji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu na cijelom području BiH.

Članak 67.

(Priznavanje inozemnih obrazovnih isprava i kvalifikacija)

(1) Državljaninu BiH koji je dio osnovnog obrazovanja stekao u inozemstvu, te inozemnom državljaninu i apatridu, omogućit će se nastavak obrazovanja na temelju uvjerenja o obrazovanju stečenom u inozemstvu.

(2) Uvjeti i način priznavanja inozemnih obrazovnih isprava i kvalifikacija obavljat će se temeljem važećeg županijskog zakona o priznavanju stranih obrazovnih isprava i kvalifikacija.

Članak 68.

(Popravni ispit)

(1) Učenici prvih pet razreda osnovne škole bez obzira na utvrđene ocjene ne polažu popravni ispit, nego prelaze u viši razred.

(2) Škola je dužna za učenike iz stavka (1) ovog članka, organizirati produženu nastavu propisanu člankom 34. ovog Zakona.

(3) Učenici od VI. do IX. razreda, koji na kraju nastavne godine imaju ocjenu nedovoljan (1) iz najviše dva nastavna predmeta, upućuju se na popravni ispit.

(4) Popravni ispit se polaže pred ispitnim povjerenstvom najranije petnaest dana, a najkasnije tri mjeseca od dana završetka nastave.

(5) Članove ispitnog povjerenstva imenuje učiteljsko vijeće.

(6) Uvjete i način polaganja popravnih ispita propisuje ministar.

(7) Učenici, koji ne pristupe polaganju popravnog ispita ili ne polože popravni ispit, ponavljaju razred.

Članak 69.

(Svladavanje nastave po prilagođenom programu)

(1) Učenici od I. do IX. razreda s teškoćama u razvoju, ne ponavljaju razred, nego prelaze u viši razred i nastavljaju sa svladavanjem prilagođenog programa.

(2) Učenici iz stavka (1) ovog članka, ne podliježu odredbi članka 34. ovog Zakona.

Članak 70.

(Preispitivanje i utvrđivanje ocjene)

(1) Roditelj, odnosno skrbnik učenika, koji nije zadovoljan ocjenom koju je utvrdio razredni ili predmetni učitelj, ima pravo u roku od dva dana od dana saznanja ili prijema pisane obavijesti o ocjeni učenika podnijeti prigovor razrednom ili predmetnom učitelju da preispita i ponovo utvrdi ocjenu učenika.

(2) Razredni ili predmetni učitelj je dužan u roku od tri dana po prijemu prigovora, ponovno ispitati učenika, uz obveznu nazočnost pedagoga škole, te o utvrđenoj ocjeni, pisano izvijestiti roditelja odnosno skrbnika.

(3) Roditelj, odnosno skrbnik učenika, koji nije zadovoljan ocjenom koju je utvrdilo razredno vijeće, ima pravo u roku od dva dana od dana saznanja ili prijema pisane obavijesti o uspjehu učenika podnijeti prigovor razrednom vijeću da ono preispita i utvrdi ocjenu učenika.

(4) Razredno vijeće je dužno u roku od tri dana po prijemu prigovora, razmotriti prigovor, donijeti odluku i pisano izvijestiti roditelja, odnosno skrbnika.

(5) Roditelj, odnosno skrbnik učenika na odluku razrednog vijeća ima pravo žalbe u roku od tri dana učiteljskom vijeću. Učiteljsko vijeće je dužno u roku od tri dana imenovati povjerenstvo, koje će ispitati učenika i utvrditi ocjenu. Na temelju ocjene povjerenstva učiteljsko vijeće riješit će po žalbi. Ukoliko Učiteljsko vijeće smatra da žalbu može uvažiti i bez imenovanja povjerenstva, može to učiniti.

(6) Povjerenstvo iz stavka (5) ovog članka, čine u pravilu, razrednik učenika te dva učitelja istog ili srodnog predmeta. Razredni ili predmetni učitelj koji je predložio ocjenu na koju se roditelj, odnosno skrbnik žali, ne može biti član povjerenstva iz stavka (5) ovog članka.

(7) Odluka učiteljskog vijeća je konačna.

Članak 71.

(Razlozi, način i vrijeme polaganja razrednih i predmetnih ispita)

(1) Učenik koji zbog opravdanog razloga nije mogao redovito pohađati nastavu više od trećine ukupnog godišnjeg broja sati ili nije ocijenjen iz najmanje jednog predmeta ima pravo polagati razredni ili predmetni ispit.

(2) Razredni ili predmetni ispit može se polagati u ispitnim rokovima u skladu sa statutom škole.

(3) Ispit se polaže pred ispitnim povjerenstvom.

(4) Način polaganja razrednih i predmetnih ispita propisuje ministar.

Članak 72.

(Pedagoške mjere)

(1) Učenici koji postižu iznimne rezultate mogu biti usmeno ili pisano pohvaljeni, odnosno nagrađeni.

(2) Usmenu pohvalu izriče razrednik, pisanu pohvalu izriče razredno vijeće, a nagradu dodjeljuje učiteljsko vijeće.

(3) Zbog povreda dužnosti, neispunjavanja obveza i nasilničkog ponašanja, učeniku se mogu izricati pedagoške mjere: opomena, ukor, strogi ukor i premještaj koji uključuje premještaj u drugi odjel i/ili u drugu školu.

- (4) Učeniku osnovne škole se ne može izreći mjera isključenja iz škole.
- (5) Način, postupak i tijela za donošenje pedagoških mjera utvrđuje ministar, a definiraju se pobliže općim aktom škole.
- (6) Protiv izrečenih pedagoških mjera roditelj, odnosno skrbnik učenika ima pravo žalbe.
- (7) O žalbi na izrečenu pedagošku mjeru opomene odlučuje razredno vijeće, ukora učiteljsko vijeće, strogo ukora ravnatelj, premještaja u drugi odjel ravnatelj, a premještaja u drugu školu odlučuje ministar.
- (8) Prilikom izricanja pedagoške mjere premještaj u drugu školu, učiteljsko vijeće će odrediti školu u koju se učenik premješta, a koja mora biti na području iste jedinice lokalne samouprave kao i škola iz koje se premješta.
- (9) Na mjeru premještaja u drugu školu i na odluku u koju školu se premješta, roditelj, odnosno skrbnik učenika, može uložiti žalbu ministru. Ministar odluku može izmijeniti ili potvrditi. U slučaju kada ministar potvrdi mjeru premještaja, potvrdit će ili će odrediti drugu školu u koju se učenik premješta, a ta škola mora primiti učenika.
- (10) Pedagoške mjere odnose se na tekuću školsku godinu, osim pedagoška mjera premještaj u drugu školu, kada je izrečena učeniku zbog fizičkog i/ili psihičkog nasilja prema drugom. U tom slučaju učenik trajno gubi pravo odgoja i obrazovanja u toj školi.

Dodati još jedan stavak:

11) Roditelj je dužan platiti paušalnu cijenu za korištenje udžbenika koje će njegovo dijete dobiti na početku školske godine. Ukoliko bilo koji udžbenik na kraju školske godine bude oštećen, roditelj je dužan nadoknaditi štetu.

(11) Odluka po žalbi iz stavaka (7) i (9) je konačna.

Odjeljak C. Roditelji/skrbnici

Članak 73.

(Prava i obveze škole i roditelja/skrbnika)

Zašto se u članak koji govori o pravima i obvezama u odjeljku koji govori o roditeljima/skrbnicima (Odjeljak C. Roditelji/skrbnici) stavlja prava i obveze škole? Ako nema jasnog razloga onda riječ škole treba brisati.

- (1) Roditelji odnosno skrbnici su osnovni odgajatelji svoje djece.
- (2) Roditelji odnosno skrbnici imaju pravo i obvezu starati se o obrazovanju svoje djece.
- (3) Škola je dužna organizirati a roditelj, odnosno skrbnik, ili osoba koju on ovlasti prisustvovati najmanje dva puta u tijeku jedne školske godine roditeljskim sastancima, od kojih treba obvezno biti na prvom sastanku na početku školske godine.
- (4) Roditeljski sastanci se organiziraju u pravilu, na početku nastavne godine, na kraju prvog obrazovnog razdoblja i na kraju nastavne godine.
- (5) Osim roditeljskih sastanaka, roditelj/skrbnik je dužan tijekom nastavne godine dolaziti na individualne razgovore s razrednikom, čime ispunjava pravo i obvezu sudjelovanja u odgoju i obrazovanju učenika.

(6) Roditelj/skrbnik učenika može opravdati izostanke učenika s nastave u roku od tjedan dana od dana izostanka učenika s nastave.

(7) Ukoliko roditelj/skrbnik učenika ne opravda izostanke učenika s nastave u roku od tjedan dana od dana izostanka učenika s nastave, razrednik ili pedagog škole je dužan izvijestiti roditelja odnosno skrbnika učenika o izostanku učenika s nastave.

(8) Roditelji/skrbnici imaju pravo biti izvješćivani tijekom školske godine o svim odredbama iz pravilnika o načinima praćenja i ocjenjivanja učenika kojeg propisuje ministar, tako da je roditelj pravovremeno obaviješten o postignućima učenika.

Dodati još jedan stavak:

Pravo i obaveza roditelja je redovito informiranje, konzultiranje i praćenje obrazovnog napretka svoje djece, kao i pravo da prate i vrednuju rad ravnatelja, nastavnika i drugog školskog osoblja te kvalitetu rada škole u cjelini .

Roditelji imaju pravo i obavezu u interesu svoje djece i putem svojih predstavnika u školskim organima te putem svojih udruženja, na svim razinama odlučivanja, sudjelovati u odlučivanju o pitanjima od značaja za rad škole i funkcioniranje obrazovnog sustava uopće.

(9) Ako roditelj zanemaruje svoje obveze iz stavaka (2), (3), (5) i (6) ovog članka, škola mu je dužna uputiti pisani poziv za razgovor s razrednikom i stručnim suradnicima škole.

(10) Ako roditelj učestalo zanemaruje obveze iz stavaka (2), (3), (5) i (6) ovog članka, škola je dužna o tome obavijestiti nadležnu ustanovu socijalne skrbi, koji su dužni izvijestiti školu o poduzetim mjerama.

Članak 74.

(Roditeljsko vijeće)

(1) Roditelji učenika osnivaju roditeljsko vijeće. Način izbora roditeljskog vijeća i način njihova rada utvrđuje se Statutom škole.

(2) Roditeljsko vijeće:

- a) promiče interese škole u zajednici na čijem području škola djeluje,
- b) dostavlja stajališta roditelja učenika školskom odboru,
- c) potiče sudjelovanje roditelja u radu škole,
- d) sudjeluje u izradi i provedbi odgovarajućih projekata kojima se promiče i unaprjeđuje odgojno - obrazovni rad u školi,
- e) kandidira i bira predstavnike roditelja u školski odbor.

(2) Roditeljsko vijeće:

- ***promiče interese škole u zajednici na školskom području;***
- ***radi na poboljšanju materijalnih uvjeta i kvaliteta rada škole;***
- ***skrbi o pravima, interesima i obvezama učenika, roditelja i učitelja/nastavnika;***
- ***radi na unaprjeđenju komunikacije i odnosa roditelj – učenik – učitelj/nastavnik;***
- ***dostavlja stajališta roditelja i učenika školskom odboru;***
- ***potiče aktivno sudjelovanje roditelja u radu škole;***
- ***prati, proučava i donosi prijedloge za poboljšanje učenja i vladanja učenika;***
- ***sudjeluje u izradi pedagoških standarda i normativa;***
- ***daje prijedlog za donošenje godišnjeg programa rada škole;***

- *sudjeluje u izradi i provedbi odgovarajućih projekata kojima se promiče i unapređuje odgojni i obrazovni rad u školi;*
- *bira predstavnike roditelja u školski odbor;*
- *suraduje s roditeljskim vijećima osnovnih škola u županiji, a po potrebi i šire;*
- *predlaže svoje članove za rad u povjerenstvima škole;*
- *roditeljsko vijeće može imenovati povjerenstva za rad na različitim projektima i aktivnostima;*
- *razmatra godišnje izvješće o radu škole;*
- *bavi se i drugim pitanjima kojima je cilj unaprjeđivanje kvalitete odgoja i obrazovanja.*

(3) Škola može osnovati učiteljsko-roditeljsko vijeće kojeg bi činili predstavnici učiteljskog vijeća i roditeljskog vijeća. Način formiranja učiteljsko-roditeljskog vijeća i djelokrug njegova rada utvrđuje se statutom škole.

U ovom stavku umjesto može staviti je dužna:

(3) Škola je dužna osnovati učiteljsko-roditeljsko vijeće kojeg bi činili predstavnici učiteljskog vijeća i roditeljskog vijeća. Način formiranja učiteljsko-roditeljskog vijeća i djelokrug njegova rada utvrđuje se statutom škole.

POGLAVLJE V. UPOSLENICI OSNOVNIH ŠKOLA

Potrebno je unijeti novi članak koji bi govorio o pravima i obavezama učitelja

Članak 75.

(Uposlenici škola)

Uposlenici osnovnih škola su osobe koje u školi imaju zasnovan radni odnos, a koje sudjeluju u odgojno-obrazovnom radu s učenicima kao i druge osobe potrebne za rad škole, ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 76.

(Uvjeti koje učitelji, stručni suradnici i pomoćnici u nastavi u osnovnoj školi trebaju ispunjavati za izvođenje nastavnog rada)

(1) Odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi izvode učitelji, stručni suradnici i pomoćnici u nastavi, sukladno ovom Zakonu, općim propisima o radu te u skladu s posebnim uvjetima za zasnivanje radnog odnosa.

(2) Odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi izvode osobe koje:

- a) imaju odgovarajuću stručnu spremu i potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje, prema odredbama ovog Zakona i drugih propisa u Županiji,
- b) mogu izvoditi nastavu na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu,
- c) ispunjavaju zdravstvene uvjete potrebne za izvođenje nastave.

(3) Ako se na javni natječaj javi osoba koja je završila nastavnički fakultet, ona ima prednost u odnosu na osobu koja je završila nenastavni smjer fakulteta odnosno fakultet koji ne sadrži potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje, iako se na to radno mjesto može primiti osoba i sa završenim nenastavnim smjerom.

(4) U slučaju da se na javni natječaj ne javi osoba sa završenim nastavnim smjerom, a javi se osoba koja nema potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje, ali ispunjava ostale uvjete, može se primiti na određeno vrijeme do godinu dana u kojem razdoblju je dužna steći potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje.

Članak 77.

(Nespojivost s radom u odgojno-obrazovnoj ustanovi)

(1) Uposlenici škole ne mogu biti osobe koje su pravomoćno osuđene za kazneno djelo protiv dostojanstva, osobe i morala, kazneno djelo protiv braka i obitelji, kazneno djelo protiv života i tijela, kazneno djelo protiv ustavima utvrđenog ustroja Županije, Federacije Bosne i Hercegovine i BiH, kazneno djelo protiv spolne slobode ili spolnog ćudoređa, kazneno djelo zapuštanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe ili neko drugo kazneno djelo protiv tjelesne zlouporabe djeteta ili maloljetne osobe.

(2) Ako škola kao poslodavac sazna, da je protiv osobe u radnom odnosu u školi, pokrenut i vodi se kazneni postupak za neko od kaznenih djela iz stavka (1) ovog članka, udaljit će osobu od obavljanja poslova do obustave kaznenog postupka, odnosno najduže do pravomoćnosti sudske presude, uz pravo na naknadu plaće u visini dvije trećine (2/3) prosječne mjesečne plaće koju je osoba ostvarila u tri mjeseca prije udaljavanja s posla. Ukoliko se pravomoćnom presudom utvrdi da je ta osoba kriva, prestaje joj radni odnos ili rad po nekom drugom osnovu, raskida se ugovor ili donosi rješenje o prestanku radnog odnosa ili angažmana po nekom drugom osnovu. Odluku je dužan donijeti školski odbor na prijedlog ravnatelja, a ravnatelj je dužan poduzeti sve potrebne radnje i donijeti sve druge akte kako bi se odluka provela.

Članak 78.

(Učitelji, stručni suradnici i pomoćnici u nastavi)

(1) Učitelji izvode nastavu i druge oblike odgojno-obrazovnog rada s učenicima te obavljaju poslove koji proizlaze iz naravi i opsega odgojno-obrazovnog rada od prvog do devetoga razreda.

(2) Poslove učitelja od prvog do petog razreda odnosno poslove učitelja razredne nastave može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta, ima završenu najmanje višu stručnu spremu odgovarajuće vrste, stečenu po važećim propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja, koja ispunjava uvjete iz članka 76. ovog Zakona, te koja ispunjava ostale uvjete propisane nastavnim planom i programom

(3) Poslove učitelja od prvog do petog razreda odnosno poslove učitelja razredne nastave može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta ima završen najmanje drugi ciklus visokog obrazovanja, diplomski studij, integrirani preddiplomski i diplomski studij odgovarajuće vrste po bolonjskom sustavu studiranja, kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova; koja ispunjava uvjete iz članka 76. ovog Zakona, te koja ispunjava ostale uvjete propisane nastavnim planom i programom.

(4) Poslove učitelja od šestog do devetog razreda i učitelja vjeronauka i stranog jezika od prvog do petog razreda, odnosno poslove učitelja predmetne nastave može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta, ima završen najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme, visoku stručnu spremu stečenu po važećim propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja ili koja je završila najmanje drugi ciklus visokog obrazovanja, diplomski studij, integrirani preddiplomski i diplomski studij odgovarajuće vrste po bolonjskom sustavu studiranja, kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova; koja ispunjava uvjete iz članka 76. ovog Zakona, te koja ispunjava ostale uvjete propisane nastavnim planom i programom.

(5) Učitelji predmetne nastave i stručni suradnici koji su stekli odgovarajući stupanj stručne spreme i odgovarajuće zvanje po tada važećim propisima u Bosni i Hercegovini do 31. 12. 1999. godine, mogu zasnovati radni odnos na radnom mjestu učitelja predmetne nastave i stručnog suradnika.

(6) Stručni suradnici u osnovnoj školi su: pedagog, psiholog, defektolog, logoped i knjižničar.

(7) Stručni suradnici obavljaju neposredni odgojno-obrazovni rad s učenicima te stručno-razvojne i koordinacijske poslove. Poslove stručnog suradnika može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta, ima završen najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme, visoku stručnu spremu stečenu po važećim propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja ili koja je završila najmanje drugi ciklus visokog obrazovanja, diplomski studij, integrirani preddiplomski i diplomski studij odgovarajuće vrste po bolonjskom sustavu studiranja, kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova; koja ispunjava uvjete iz članka 76. ovog Zakona, te koja ispunjava ostale uvjete propisane nastavnim planom i programom.

(8) Pomoćnici u nastavi obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad s učenicima s teškoćama u razvoju. Poslove pomoćnika u nastavi može obavljati osoba koja ispunjava uvjete za učitelja ili stručnog suradnika. Vrstu stručne spreme pomoćnika u nastavi za pojedinog učenika, utvrđuje povjerenstvo kojeg čine liječnik, učitelj, stručni suradnik (psiholog, pedagog, defektolog ili logoped) uz suglasnost roditelja, odnosno skrbnika učenika, kojeg imenuje općinska/gradska služba nadležna za poslove obrazovanja - povjerenstva iz članka 44. stavak (2) i (4).

(9) Ako se na javni natječaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete iz stavka (2), (3), (4), (6) i (7) ovog članka, a ispunjava uvjete iz članka 76. ovog Zakona, može se na određeno vrijeme, a najdulje na jedno obrazovno razdoblje, primiti osoba koja ne ispunjava uvjete iz stavka (2), (3), (4), (6) i (7) ovog članka, nakon čega se raspisuje ponovni javni natječaj i ista osoba može biti ponovno primljena, ako se na javni natječaj ne javi osoba s potrebnom stručnom spremom.

(10) Stupanj i vrstu stručne, odnosno školske spreme učitelja, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi, u osnovnoj školi utvrđuje ministar.

Članak 79.

(Zasnivanje i prestanak radnog odnosa u školi)

(1) Radni odnos u osnovnoj školi zasniva se, u pravilu, ugovorom o radu temeljem javnog natječaja.

(2) Javni natječaj raspisuje školski odbor, uz prethodno pribavljenu suglasnost ministarstva.

(3) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka, radni odnos može se zasnovati ugovorom o radu i bez natječaja.

(4) Radni odnos zasnovan na način propisan stavkom (3) ovog članka može se zasnovati pod sljedećim uvjetima:

a) na određeno vrijeme, kada obavljanje poslova ne trpi odgodu, do zasnivanja radnog odnosa temeljem javnog natječaja ili na drugi propisan način, ali ne dulje od jednog obrazovnog razdoblja,

b) s osobom kojoj je ugovor o radu na neodređeno vrijeme upitan zbog gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga i koja se nalazi u evidenciji ministarstva kao djelomice ili potpuno neraspoređeni uposlenik,

c) do punog radnog vremena, s uposlenikom, koji u toj školi ima zasnovan radni odnos na neodređeno nepuno radno vrijeme,

d) na temelju odobrenja ministarstva kojim uposlenici škola, u kojima su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, prelaze iz jedne škole u drugu,

e) iznimno kad postoji potreba, ministar može, na zahtjev ravnatelja škole, rješenjem odobriti izvođenje nastave iz određenog nastavnog predmeta osobi s odgovarajućom razinom obrazovanja neodgovarajuće vrste, ako je ona završila obrazovanje iz tog nastavnog predmeta na nižoj studijskoj razini od propisane razine obrazovanja ili ako je ispunila studijske obveze u najmanje četiri semestra iz tog nastavnog predmeta na visokoškolskim ustanovama (o čemu se uz zahtjev prilaže i potvrda visokoškolske ustanove) i to isključivo za rad u školi za jedno obrazovno razdoblje. Nakon toga se ponovo raspisuje javni natječaj i ako se ne prijavi osoba koja ispunjava uvjete može se istoj ili drugoj osobi ponovo odobriti izvođenje nastave sukladno ovom stavku sve dok se na javni natječaj je prijavi osoba koja ispunjava uvjete.

Predlažemo brisanje točke ili nekako drugačije rješenje nego je navedeno u e) jer se ovakvom odredbom ostavlja mogućnost upošljavanja nedovoljno stručnih osoba, čime je izravno ugrožena kvaliteta nastave, a time izravno i prava djece na istu.

(5) Odluku o zasnivanju radnog odnosa donosi školski odbor na prijedlog ravnatelja škole.

(6) Ukoliko školski odbor ne prihvati prijedlog ravnatelja, ravnatelj će angažirati uposlenika sukladno stavku (4), točki (a) ovog članka.

(7) Uposleniku škole radni odnos prestaje sukladno općim propisima o radu i ovom Zakonu.

Članak 80.

(Vođenje evidencije neraspoređenih uposlenika u osnovnim i srednjim školama)

(1) Neraspoređeni uposlenici su uposlenici škola, sa zaključenim ugovorom o radu na neodređeno vrijeme, s punim ili nepunim radnim vremenom, koji su zbog gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga u školi, ostali djelomice ili potpuno bez tjednih obveza u okviru radnog vremena na koliko su primljeni po javnom natječaju.

(2) Ministarstvo je dužno voditi evidenciju svih neraspoređenih uposlenika u školama Županije, na temelju podataka koje dostavlja svaka škola. Ako postoji više neraspoređenih uposlenika iste struke, raspoređivat i primat će se u drugu školu prema kriterijima koje propisuje ministar.

(3) Prije donošenja odluke o potrebi zasnivanja radnog odnosa predviđenog člankom 79. stavak (1) i (3) ovog Zakona, ravnatelj škole je dužan zatražiti pisanu suglasnost Ministarstva, kako bi se provjerilo ima li neraspoređenih uposlenika na području jedinice lokalne samouprave u kojoj se nalazi upražnjeno radno mjesto. Ako u evidenciji ima neraspoređenih uposlenika na području te jedinice lokalne samouprave, ministarstvo će školi dostaviti podatke o uposleniku kojeg je škola dužna primiti najdulje do kraja školske godine.

(4) Neraspoređenim uposlenicima koji se ne mogu rasporediti po stavku (3) ovog članka donosi se rješenje kojim im prestaje radni odnos i raskida se ugovor o radu ako su potpuno neraspoređeni. Ti uposlenici se i dalje vode kao neraspoređeni dok ponovo bilo gdje u struci ne zasnuju radni odnos, s tim da su svake godine dužni prijaviti u mjesecu lipnju tekuće godine Ministarstvu da ne rade u struci. Ako su dijelom ostali bez tjednih obveza u okviru radnog vremena na koliko su primljeni po javnom natječaju, donosi im se rješenje o preostalim obvezama i pravima na temelju preostalog radnog vremena i u skladu s tim mijenja se i ugovor o radu. Oni mogu prijeći u drugu školu i sukladno članku 81. ovog Zakona.

(5) Neraspoređenim uposlenicima koji nadopunjuju radno vrijeme u drugoj školi prema stavku (3) ovog članka svaka škola u kojoj su u radnom odnosu donosi rješenje o radnom vremenu u toj školi, s tim da škola u kojoj su primljeni na temelju javnog natječaja na neodređeno vrijeme donosi rješenje o preostalom radnom vremenu na neodređeno vrijeme, a škola u kojoj nadopunjuju radno vrijeme donosi rješenje kojim se navedenom uposleniku regulira radni status u toj školi i traje najkasnije do kraja tekuće školske godine. Prava iz radnog odnosa ostvaruju u svakoj školi razmjerno radnom vremenu. U skladu s tim mijenja se i ugovor o radu i sklapa novi s jednom i drugom školom. Oni mogu prijeći u drugu školu i sukladno članku 81. ovog Zakona.

(6) Za vođenje evidencije iz stavka (2) ovoga članka relevantan je ugovor o radu kojim su primljeni na temelju javnog natječaja i svaka škola je dužna dostavljati podatke za evidenciju na temelju tog ugovora Ministarstvu svake godine najkasnije do 30. lipnja tekuće godine.

Članak 81.

(Prelazak uposlenika iz jedne škole u drugu)

(1) Uposlenici primljeni na neodređeno vrijeme u osnovnim i srednjim školama Županije, mogu prijeći iz jedne škole u drugu, na upražnjeno radno mjesto za koje je potrebna ista vrsta i stupanj stručne spreme, na razini Županije. Zahtjev se podnosi Ministarstvu do 30. lipnja tekuće školske godine za sljedeću školsku godinu. Treba biti obrazložen. Ministarstvo donosi rješenje do kraja tekuće školske godine, koje se dostavlja uposleniku i školama, ako je zahtjevu udovoljeno. Ukoliko se tijekom školske godine pojavi upražnjeno radno mjesto, zahtjev se može podnijeti bilo kada kad se pojavi upražnjeno radno mjesto.

(2) Uvjet za prelazak uposlenika iz stavka (1) ovog članka je da je uposlenik u školi zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme sukladno zakonu, najmanje onoliko sati na koje mu se odobrava prelazak u drugu školu i da se to radno mjesto ne može popuniti na način propisan člankom 80. stavak (2) i (3) ovoga Zakona.

(3) Ministar će posebnim propisom propisati kriterije prelaska uposlenika iz jedne škole u drugu za slučajeve ako za prelazak na isto radno mjesto zahtjev podnese više osoba koje ispunjavaju uvjete.

Članak 82.

(Pripravnici i volonteri)

(1) Uposlenici škole, bez radnog iskustva zasnivaju radni odnos kao pripravnici.

(2) Osnovna škola može osobama bez radnog iskustva omogućiti osposobljavanje i bez zasnivanja radnog odnosa.

(3) Za osobe bez radnog iskustva kojima se omogućava osposobljavanje, primjenjuju se odredbe članaka 76., članak 77. stavak (1) i članak 78. ovog Zakona.

Članak 83.

(Osposobljavanje pripravnika – učitelja i stručnih suradnika za samostalan rad)

(1) Pripravnički staž, u pravilu, traje godinu dana, ali ne kraće od nastavne godine. Nakon obavljenog pripravničkog staža pripravnik polaže stručni ispit.

(2) Osobi, koja vlastitom krivnjom ne položi stručni ispit u roku od šest mjeseci, od dana kad je stekla uvjete za polaganje stručnog ispita, prestaje radni odnos u školi.

(3) Program pripravničkog staža i način polaganja ispita donosi ministar.

Članak 84.

(Ukupne tjedne obveze uposlenika škole)

(1) Ukupne tjedne obveze svih uposlenika osnovne škole utvrđuju se u četrdeset satnom radnom tjednu, u skladu s nastavnim planom i programom i u skladu s ostalim poslovima koji proizlaze iz neposrednog nastavnog i odgojno-obrazovnog rada te ostalih potreba škole.

(2) Tjedna norma neposrednog rada učitelja razredne nastave, s učenicima, iznosi broj sati propisan nastavnim planom za razrednu nastavu.

(3) Tjedna norma neposrednog rada učitelja predmetne nastave, s učenicima, iznosi do 24 sata.

(4) Normu za pojedini nastavni predmet te normu stručnih suradnika te ostale poslove koji proizlaze iz naravi i opsega odgojno-obrazovnog rada, propisuje ministar.

Članak 85.

(Praćenje i ocjenjivanje rada učitelja, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi)

(1) Rad učitelja, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi prati se i ocjenjuje.

(2) Učitelji i stručni suradnici mogu napredovati u struci i stjecati zvanje: mentor i savjetnik.

(3) Postupak, način i uvjete ocjenjivanja i napredovanja učitelja i stručnih suradnika, propisuje ministar.

(4) Postupak, način i uvjete praćenja i ocjenjivanja pomoćnika u nastavi, propisuje ministar.

(5) Učitelji, stručni suradnici i pomoćnici u nastavi, koji dva puta tijekom rada budu negativno ocijenjeni, ne mogu dalje obavljati odgojno-obrazovni rad s učenicima i prestaje im rad u školi.

(6) Odluku iz stavka (5) ovog članka donosi školski odbor na prijedlog ravnatelja škole. Osobe iz stavka (5) ovog članka, ne mogu ponovo zasnovati radni odnos u osnovnoj školi, u roku od godine dana od prestanka radnog odnosa.

(7) Uposlenik koji bi nakon povratka na posao, bilo kada ponovno, bio negativno ocijenjen, trajno gubi pravo na rad u osnovnoj školi.

Članak 86.

(Stručna i pedagoška usavršavanja)

(1) Učitelji, stručni suradnici i pomoćnici u nastavi imaju pravo i dužnost stručnog i pedagoškog usavršavanja.

Nadopuniti tako da glasi :

(1) Učitelji, stručni suradnici i pomoćnici u nastavi imaju pravo i dužnost stručnog i pedagoškog usavršavanja koje im je ministarstvo dužno osigurati ili organizirati barem jedanput godišnje.

- (2) Program i organizaciju obveznih oblika usavršavanja donosi ministar.
- (3) Predsjednik i članovi školskog odbora i ostali uposlenici škole, pored uposlenika iz stavka (1) ovoga članka, imaju pravo stručnog usavršavanja. Program i organizaciju oblika usavršavanja donosi ministar.

Članak 87.

(Liječnički pregledi uposlenika škola i briga za psihofizičko zdravlje)

- (1) Uposlenici osnovne škole moraju se obvezno liječnički pregledati svake dvije godine. *Umjesto riječi svake dvije godine u ovom stavku bi trebalo staviti svake godine, tako da dobijemo bolju zdravstvenu zaštitu uposlenika, bolju brigu za njihovo zdravlje, a također bi se ta odredba uskladila sa odredbom Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti gdje se predviđa pregled svake godine:*
- (1) *Uposlenici osnovne škole moraju se obvezno liječnički pregledati svake godine najkasnije do početka školske godine.*

(2) Ako ravnatelj ocijeni da je uposleniku narušeno psihofizičko zdravlje u mjeri, koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, donijet će odluku o njegovu upućivanju na liječnički pregled i prije isteka roka iz stavka (1) ovog članka.

(3) Uposleniku koji odbije izvršiti odluku o upućivanju na liječnički pregled prestaje radni odnos.

(4) Ako se liječničkim nalazom utvrdi da je psihičko ili fizičko zdravlje uposlenika bitno narušeno i bitno umanjuje njegovu sposobnost za obavljanje odgojno-obrazovnog rada, ravnatelj će donijeti odluku o oslobađanju uposlenika od neposrednog odgojno-obrazovnog rada.

(5) Osnovna škola je dužna uposlenika iz stavka (4) ovog članka rasporediti na drugo odgovarajuće mjesto prema njegovoj preostaloj sposobnosti i stupnju i vrsti stručne spreme. Ako uposlenik odbije raspored, prestaje mu radni odnos.

Članak 88.

(Tajnik škole)

(1) Svaka osnovna škola ima tajnika. Poslove tajnika može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta, ima završen najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme pravnog smjera, visoku stručnu spremu pravnog smjera stečenu po važećim propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja ili koja je završila najmanje drugi ciklus visokog obrazovanja, diplomski studij, integrirani preddiplomski i diplomski studij pravnog smjera po bolonjskom sustavu studiranja, kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova.

(2) Poslovi tajnika propisuju se Statutom škole.

Članak 89.

(Ostali uposlenici škole)

Administrativno-tehničke i pomoćne poslove koji se obavljaju u školi, stručnu spremu potrebnu za navedena radna mjesta, popis poslova, broj izvršitelja na tim poslovima propisuje ministar.

POGLAVLJE VI. UPRAVLJANJE ŠKOLOM

Članak 90.
(Statut osnovne škole)

- (1) Osnovna škola ima statut.
- (2) Statut škole donosi školski odbor, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva, na način da školski odbor utvrđuje tekst statuta u formi prijedloga, dostavlja ga Ministarstvu. Ministarstvo daje svoje primjedbe i sugestije, ako ih ima i dostavlja ih školskom odboru. Školski odbor je dužan izmijeniti tekst prijedloga statuta i dostaviti ga ponovo Ministarstvu na suglasnost. Nakon dobivene suglasnosti od Ministarstva školski odbor može donijeti statut. Ako nema primjedbi i sugestija Ministarstvo daje suglasnost i nakon dobivene suglasnosti od Ministarstva školski odbor donosi statut.
- (3) Statut i njegove izmjene i dopune, moraju imati obrazloženje.

Članak 91.
(Upravljanje školom)

- (1) Osnovnom školom upravljaju ravnatelj škole i školski odbor.
- (2) Školski odbor ima položaj i ovlaštenja tijela upravljanja, a ravnatelj poslovnog tijela i stručnog rukovoditelja u skladu sa Zakonom.
- (3) Školski odbor:
 - a) usvaja godišnji program rada škole na prijedlog učiteljskog vijeća i izviješća o njegovoj provedbi,
 - b) prati i usmjerava sveukupni rad škole,
 - c) odlučuje o korištenju finansijskih sredstava škole, koje je škola stekla vlastitim prihodima, donacijama i slično, sukladno Zakonu o Riznici,
 - d) raspisuje natječaj za prijem uposlenika u radni odnos,
 - e) odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa uposlenika na prijedlog ravnatelja,
 - f) odlučuje po prigovorima kandidata po natječajima,
 - g) predlaže ministru imenovanje ravnatelja,
 - h) analizira opći uspjeh učenika i poduzima mjere za unapređenje uvjeta rada u školi,
 - i) usvaja statut, pravilnike i druge opće akte škole na prijedlog učiteljskog vijeća i ravnatelja škole,
 - j) obavlja i druge poslove određene Statutom škole.
- (4) Školski odbor ne može odlučivati po žalbi učenika i roditelja na odluke učiteljskog vijeća.
- (5) Odluka školskog odbora je konačna. Potpisuje je predsjednik školskog odbora.

Članak 92.
(Ravnatelj škole)

- (1) Ravnatelj je poslovodni i stručni rukovoditelj škole.
- (2) Ravnatelj je odgovoran za zakonitost rada i stručni rad škole.
- (3) Uz poslove utvrđene zakonom o ustanovama, ravnatelj kao stručni voditelj obavlja osobito i sljedeće poslove:
 - a) predlaže godišnji program rada škole i podnosi izviješća o realizaciji godišnjeg programa rada škole,
 - b) predlaže školskom odboru statut i druge opće akte škole,
 - c) daje školskom odboru prijedlog za zasnivanje i prestanak radnog odnosa uposlenika,
 - d) provodi odluke stručnih tijela i školskog odbora,

- e) posjećuje nastavu i druge oblike odgojno-obrazovnog rada, analizira rad učitelja i stručnih suradnika te osigurava njihovo stručno usavršavanje i osposobljavanje,
- f) planira rad i saziva sjednice učiteljskog vijeća,
- g) organizira roditeljske sastanke na razini škole,
- h) poduzima mjere propisane zakonom zbog neizvršavanja poslova ili zbog neispunjavanja drugih obveza iz radnog odnosa,
- i) odlučuje o zahtjevima uposlenika za zaštitu prava iz radnog odnosa,
- j) odgovara za sigurnost učenika i uposlenika,
- k) surađuje s učenicima i roditeljima,
- l) surađuje s osnivačem, tijelima uprave, ustanovama i drugim tijelima,
- m) nadzire pravodobno i točno unošenje podataka u pedagošku dokumentaciju,
- n) obavlja raspoređivanje uposlenika škole na određene poslove i zadatke, potpisuje dokumente i akte koje izdaje škola,
- o) obavlja i druge poslove propisane u statutu škole.

Članak 93.

(Uvjeti za ravnatelja škole)

(1) Za ravnatelja osnovne škole može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za učitelja ili stručnog suradnika te ima najmanje pet godina radnog iskustva u školi.

(2) Ravnatelj se bira na temelju javnog natječaja kojeg raspisuje školski odbor.

(3) Ravnatelja imenuje i razrješava ministar na prijedlog školskog odbora.

(4) Ako osoba imenovana za ravnatelja, ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme za poslove učitelja odnosno stručnog suradnika u školi, na njegov će zahtjev, ugovor o radu mirovati do prestanka mandata.

(5) Ukoliko se predsjednik sindikalne podružnice, skupštine sindikata ili županijskog sindikata, kandidira za ravnatelja ili imenuje za pomoćnika ravnatelja, podnosi ostavku na mjesto predsjednika sindikalne podružnice, skupštine ili sindikata uopće.

(6) Ministar može razriješiti ravnatelja i prije roka na koji je imenovan, kad utvrdi da ne ispunjava ovim Zakonom ili drugim propisom utvrđene obveze.

(7) U slučaju razrješenja ravnatelja ili kada školski odbor ne može dati prijedlog za imenovanje ravnatelja, ministar će imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja na rok koji ne može biti duži od šest mjeseci. Ako i nakon isteka roka od šest mjeseci od imenovanja vršitelja dužnosti ravnatelja, iz opravdanih razloga, školski odbor ne provede proceduru imenovanja ravnatelja, ministar može ponovno imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja.

Potrebno je dodati stavak koji bi govorio koje uvjete treba ispunjavati v.d. ravnatelja: (8) Vršitelj dužnosti ravnatelja mora imati uvjete jednake uvjetima za ravnatelja škole.

(8) Za vrijeme obavljanja dužnosti vršitelj dužnosti ravnatelja ima sve ovlasti ravnatelja.

(9) Ravnatelja osnovne škole koju je osnovala fizička ili pravna osoba imenuje se ili razrješava na način utvrđen aktom o osnivanju ili statutom škole.

(10) Ocjena rada ravnatelja podrazumijeva nadzor i ocjenu njegovih vršenja dužnosti utvrđenih zakonom. Ocjenu rada ravnatelja utvrđuje ministar. Ministar ocjenjuje rad ravnatelja najmanje svakih dvanaest mjeseci. Ocjena rada temelji se na rezultatima postignutim u realizaciji poslova predviđenih opisom radnog mjesta i ciljevima koji su dati za određeno vremensko razdoblje. Način i kriterije za ocjenjivanje ravnatelja, donosi ministar.

(11) Rezultati ostvareni u obavljanju poslova u toku razdoblja koje se ocjenjuje označuju se sljedećim ocjenama: nezadovoljavajuće, zadovoljavajuće, uspješno i izuzetno uspješno.

(12) Ukoliko su dvije uzastopne ocjene rada negativne, ministar razrješava dužnosti ravnatelja.

Članak 94.

(Pomoćnik ravnatelja)

(1) Osnovne škole koje rade u dvije smjene, imaju pravo na radno mjesto - pomoćnik ravnatelja.

(2) Pomoćnik ravnatelja je osoba koja pomaže ravnatelju u obavljanju svih poslova koje obavlja ravnatelj, a posebice u njegovoj odsutnosti, a obavlja i ostale poslove po nalogu ravnatelja.

(3) Pomoćnik ravnatelja može biti osoba koja ispunjava uvjete za učitelja ili stručnog suradnika te ima najmanje tri godine radnog iskustva u školi.

(4) Pomoćnika ravnatelja imenuje školski odbor na prijedlog ravnatelja, na mandat od četiri godine, koji ne može biti duži od mandata na koji je imenovan ravnatelj.

(5) Pomoćnik ravnatelja bira se iz reda učiteljskog vijeća.

(6) Ako osoba imenovana za pomoćnika ravnatelja, ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme za poslove učitelja odnosno stručnog suradnika u školi, na njegov će zahtjev, ugovor o radu mirovati do prestanka mandata, a ako ima ugovor o radu na određeno vrijeme na poslovima učitelja ili stručnog suradnika, mandat pomoćnika ravnatelja traje do isteka ugovora o radu na određeno vrijeme.

(7) Školski odbor, na prijedlog ravnatelja, može razriješiti pomoćnika ravnatelja i prije roka na koji je imenovan, kad utvrdi da ne ispunjava ovim Zakonom ili drugim propisom utvrđene obveze.

Članak 95.

(Izbor članova i sastav školskog odbora)

(1) Školski odbor osnovne škole ima sedam članova.

Smatramo da je bespotrebno prelaziti sa već uhodanih 5 članova na 7. Naš je prijedlog da brojčano stanje i uvjeti članova Školskog odbora ostanu isti, a to je: – 1 član školskog odbora kojeg imenuje Vlada;

- 1 član školskog odbora kojeg imenuje Osnivač;

- 1 član školskog odbora kojeg između sebe bira Roditeljsko vijeće i

- 2 člana školskog obora koje bira Učiteljsko vijeće.

Na ovaj način prikladno su uključeni svi koji sudjeluju u neposrednom radu odgoja i obrazovanja djece.

Smatramo da je trenutni nacrt ovog Zakona obezvrijedio kako roditelje, tako i struku stavivši ih u podređeni položaj naspram političkih aktera u najvažnijem tijelu škole što, moramo primijetiti, nije bilo ni u prošloj federativnoj državi. Međutim, ukoliko se ustraje sa brojem od 7 članova Školskog odbora, mi predlažemo slijedeće:

(2) Dva člana školskog odbora imenuje Vlada temeljem javnog natječaja.

(2) **Jednog** člana školskog odbora imenuje Vlada temeljem javnog natječaja.

(3) Dva člana školskog odbora imenuje osnivač temeljem javnog natječaja.

(3) **Jednog** člana školskog odbora imenuje osnivač temeljem javnog natječaja.

(4) Dva člana školskog odbora imenuje se iz reda učiteljskog vijeća, temeljem javnog natječaja, kojeg raspisuje Ministarstvo.

(4) **Tri** člana školskog odbora imenuje se iz reda učiteljskog vijeća, temeljem **izbora od strane Učiteljskog vijeća**

(5) Jednog člana školskog odbora imenuje se iz reda **roditeljskog vijeća** roditelja učenika škole, koji nije uposlenik škole, **unutar roditeljskog vijeća**. temeljem javnog natječaja, kojeg raspisuje Ministarstvo.

Predlažemo slijedeće za ovaj stavak:

(5) **Dva člana školskog odbora imenuje se iz reda roditeljskog vijeća roditelja učenika škole, koji nije uposlenik te škole, unutar roditeljskog vijeća.**

Brisati riječi :“ temeljem javnog natječaja, kojeg raspisuje Ministarstvo.

(6) Članovi školskog odbora iz stavaka (2), (3) i (5) ovog članka, moraju imati najmanje višu stručnu spremu stečenu po važećim propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja ili koji imaju završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova i ne može biti uposlenik škole u čiji školski odbor se imenuje..

(6) Članovi školskog odbora iz stavaka (2) **i** (3) ovog članka, moraju imati najmanje višu stručnu spremu stečenu po važećim propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja ili koji imaju završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova i ne može biti uposlenik škole u čiji školski odbor se imenuje **i mora imati dijete u osnovnoj školi.**

Brisati riječ (5) jer se javni natječaj ne smije odnositi na roditelje.

(7) Članu školskog odbora iz reda roditelja škole, prestaje mandat u trenutku završetka školovanja učenika, čiji je roditelj član školskog odbora.

(8) Način izbora članova školskog odbora pobliže se propisuje Statutom škole.

(9) Kad svatko od ovlaštenih iz stavka (2) i (3) ovoga članka izabere odnosno imenuje člana/članove školskog odbora, ministar rješenjem potvrđuje izbor, odnosno imenovanje članova Školskog odbora i nakon toga školski odbor može početi s radom.

(9) Kad svatko od ovlaštenih iz stavka **(2), (3), (4) i (5)** ovoga članka izabere odnosno imenuje člana/članove školskog odbora, ministar rješenjem potvrđuje izbor, odnosno imenovanje članova Školskog odbora i nakon toga školski odbor može početi s radom.

Predlažemo da školski odbor ne može i ne smije početi s radom i donošenjem odluka dok nisu svi članovi imenovani.

(10) Školski odbor privatnih osnovnih škola ima sedam članova, od kojih dva člana bira učiteljsko vijeće iz reda učitelja i stručnih suradnika, temeljem internog natječaja, koji raspisuje škola. Dva člana bira roditeljsko vijeće iz reda roditelja učenika škole, temeljem internog natječaja koji raspisuje škola, a tri člana imenuje osnivač škole. Nakon izbora odnosno imenovanja svih članova, osnivač škole rješenjem potvrđuje izbor odnosno imenovanje svih članova školskog odbora i školski odbor može početi s radom.

(11) Članovi školskog odbora biraju predsjednika školskog odbora na prvoj sjednici većinom od ukupnog broja svih članova školskog odbora.

(12) Članovi školskog odbora biraju se na vrijeme od četiri godine, a mogu biti ponovno birani.

(13) Član školskog odbora koji je razriješen dužnosti u jednom mandatu, zbog neobavljanja poslova iz svojih nadležnosti u skladu sa zakonom, ne može biti neposredno ponovno imenovan.

(14) Školski odbor o svim pitanjima iz svog djelokruga odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova školskog odbora.

(15) Rad u školskim odborima je dragovoljan i besplatan. , a pravo na naknadu, visinu naknade i način isplate naknade eventualnih troškova dolaska na sjednice školskog odbora predsjednika i članova školskog odbora propisat će Vlada posebnim propisom.

Predlažemo izmjenu na slijedeći način:

(15) Rad u školskim odborima je dragovoljan i besplatan.

Predlažemo predviđena sredstva preusmjeriti za nabavu nastavnih sredstava i pomagala za djecu s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

(16) Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalni sastav zajednice u kojoj škola djeluje i poštivati načelo ravnopravnosti spolova.

(17) Ravnatelj ne može biti član školskog odbora, niti bilo koja osoba koja je s ravnateljem u srodstvu do drugog stupnja u ravnoj ili pobočnoj liniji.

(18) Pomoćnik ravnatelja, ako ga škola ima, ne može biti član školskog odbora.

(19) Ukoliko se predsjednik ili član školskog odbora kandidira za ravnatelja ili bude imenovan za pomoćnika ravnatelja, podnosi ostavku na mjesto predsjednika ili člana školskog odbora, ako je predsjednik ili član školskog odbora u istoj školi.

(20) Također, ukoliko se ravnatelj ili pomoćnik ravnatelja kandidira za predsjednika ili člana školskog odbora, podnosi ostavku na mjesto ravnatelja ili pomoćnika ravnatelja, ako je ravnatelj ili pomoćnik ravnatelja u istoj školi.

(21) Ravnatelj škole je dužan izvijestiti nadležna tijela za izbor odnosno imenovanje o potrebi izbora odnosno imenovanja novih članova školskog odbora, tri do četiri mjeseca prije isteka mandata školskog odbora. Ukoliko je došlo do razrješenja dužnosti predsjednika i/ili člana/članova školskog odbora, ravnatelj škole je dužan izvijestiti nadležna tijela za izbor odnosno imenovanje o potrebi izbora odnosno imenovanja novih članova školskog odbora, u roku od 15 dana od dana razrješenja.

(22) Nadležna tijela za izbor odnosno imenovanje pojedinih članova školskih odbora dužna su, u roku od tri mjeseca od dana razrješenja članova školskog odbora, izabrati odnosno imenovati nove članove školskog odbora i o tome izvijestiti Ministarstvo.

(23) Ukoliko nadležna tijela za izbor odnosno imenovanje pojedinih članova školskog odbora ne izaberu odnosno ne imenuju nove članove školskog odbora, u roku od tri mjeseca od dana razrješenja predsjednika i članova školskog odbora, ministar će imenovati novog/nove člana/članove školskog odbora, kako ne bi došlo do zastoja u radu škole.

Članak 96.

(Razrješenje dužnosti školskog odbora i imenovanje povjerenstva)

(1) Ako školski odbor ne obavlja poslove iz svoga djelokruga u skladu sa zakonom ili te poslove obavlja na način koji onemogućava redovito poslovanje i djelatnost škole, ministar će razriješiti dužnosti člana/članove i/ili predsjednika školskog odbora za koje utvrdi da ne obavlja/ju poslove iz svojih nadležnosti u skladu sa zakonom. U slučaju da se ne razriješi cijeli školski odbor, ministar može imenovati samo člana/članove, umjesto razriješenog/razriješenih.

(2) Nakon razrješenja školskog odbora, ministar će imenovati tročlano povjerenstvo, od kojih jedan član treba biti iz reda članova učiteljskog vijeća škole u koju se imenuje, koje će imati ovlaštenja školskog odbora, osim prava na davanje prijedloga za imenovanje ili razrješenje ravnatelja.

predlažemo nadopunu stavka sa sljedećim tekstom:

(2) Nakon razrješenja školskog odbora, ministar će imenovati tročlano povjerenstvo, od kojih jedan član treba biti iz reda članova učiteljskog vijeća ***i jedan član treba biti iz reda roditeljskog vijeća*** škole u koju se imenuje, koje će imati ovlaštenja školskog odbora, osim prava na davanje prijedloga za imenovanje ili razrješenje ravnatelja.

(3) Ovlaštenja povjerenstva su privremena i traju do izbora novog školskog odbora, a najduže tri mjeseca.

(4) Ministar može razriješiti dužnosti člana/članove školskog odbora na njegov/njihov osobni zahtjev.

Članak 97.

(Stručna tijela škole)

- (1) Stručna tijela u osnovnoj školi su: učiteljsko vijeće, razredno vijeće i stručni aktivni.
- (2) Učiteljsko vijeće je najviše stručno tijelo škole. Članovi učiteljskog vijeća škole su učitelji, stručni suradnici, ravnatelj i pomoćnik ravnatelja, ako ga škola ima.
- (3) Učiteljsko vijeće odlučuje i rješava o svim pitanjima koja su u nadležnosti struke.
- (4) Učiteljsko vijeće donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova učiteljskog vijeća.
- (5) Razredno vijeće je stručno tijelo škole kojeg čine svi učitelji u razrednom odjelu i razrednik.
- (6) Razredno vijeće odlučuje i rješava o pitanjima iz djelokruga stručnih poslova vezanih za jedan razredni odjel.
- (7) Stručni aktivni su stručna tijela škole sastavljena od učitelja istih ili srodnih predmeta.
- (8) Djelokrug rada stručnih tijela uređuje se Statutom osnovne škole.
- (9) Razrednik je učitelj koji vodi razredni odjel. Poslovi razrednika propisuju se Statutom škole.

POGLAVLJE VII. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA

Članak 98.

(Pedagoška dokumentacija, evidencija i obrazovne isprave)

(1) U školama se vodi pedagoška dokumentacija i evidencija o učenicima, praćenje nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, upisu i ispisu učenika, ocjenjivanju i uspjehu učenika, pedagoškim mjerama i ispitima (učenička knjižica, uvjerenja o uspjehu učenika u tijeku

školske godine, svjedodžba, uvjerenje o uspjehu učenika u tijeku školske godine - prijepis ocjena, matična knjiga, razredna knjiga, ljetopis škole i druge obrasce koje propisuje ministar).

(2) Tiskanice pedagoške dokumentacije, evidencije i obrazovnih isprava propisuje ministar.

(3) Matična knjiga, svjedodžbe, uvjerenja o uspjehu učenika u tijeku školske godine – prijepis ocjena i učenička knjižica su javne isprave.

Članak 99.

(Knjižice i svjedodžbe)

(1) Učeniku se kod upisa u osnovnu školu izdaje učenička knjižica.

(2) U učeničkoj knjižici, za učenike od I. do V. razreda, evidentira se uspjeh u tijeku nastave i druga zapažanja o njegovu radu i uspjeh na kraju nastavne godine.

(3) Učenicima od VI. do IX. razreda izdaje se uvjerenje na kraju prvog obrazovnog razdoblja te na kraju nastavne godine svjedodžba o ostvarenom uspjehu.

(4) Svjedodžba IX. razreda je javna isprava o završetku osnovne škole.

Članak 100.

(Čuvanje pedagoške dokumentacije i evidencije)

(1) Osnovna škola trajno čuva matičnu knjigu i ljetopis škole.

(2) Imenik i evidencija o ispitima čuva se deset godina.

Članak 101.

(Zaštita matičnih i osobnih podataka)

Matični i osobni podatci moraju biti zaštićeni od zlouporabe, uništenja, gubitka, neovlaštenih promjena ili pristupa, u skladu s odredbama propisa u kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

POGLAVLJE VIII. NADZOR NAD RADOM OSNOVNIH ŠKOLA

Članak 102.

(Nadzor osnovnih škola)

(1) Nadzor nad provođenjem odredbi ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Stručno-pedagoški nadzor nad radom osnovne škole obavlja nadležni Zavod za školstvo odnosno Zavod za odgoj i obrazovanje, u skladu s ovim Zakonom.

(3) Upravni nadzor nad radom osnovnih škola i drugih organizacija koje obavljaju osnovno obrazovanje, obavlja županijski prosvjetni inspektor.

POGLAVLJE IX. ZAŠTITA PRAVA I KAZNE NE ODREDBE

Članak 103.

(Postupci zaštite načela definiranih ovim zakonom)

(1) Prijave za kršenje načela definiranih ovim Zakonom mogu se podnijeti mjerodavnoj obrazovnoj ustanovi ili inspekciji mjerodavnoj za područje obrazovanja, koja će putem rješenja utvrditi opravdanost takvog kršenja i naložiti njegovo otklanjanje.

Budući da ovom stavku iza riječi „mjerodavnoj obrazovnoj ustanovi ili inspekciji mjerodavnoj za područje obrazovanja“ slijedi izraz koja će - to nije dobro riješeno jer nije jasno odnosi li se koja će na mjerodavnu obrazovnu ustanovu ili na inspekciju mjerodavnu za područje obrazovanja ili pak na obje? Nejasnoća može u praksi izazvati probleme.

Također nije jasno zašto se ne koristi izraz „inspekciji mjerodavnoj za područje obrazovanja“, kad se točno zna koja je to inspekcija. Osim toga, u prethodnom članku se navodi da je to županijski prosvjetni inspektor.

Također izraz „koja će putem rješenja utvrditi“, potrebno je provjeriti je li dobro formulirano, jer mislimo da inspekcija putem rješenja nalaže, a utvrđuje inspeksijskim uviđajem i inspeksijskim zapisnikom.

(2) Ako rješenje ne bude doneseno u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave, ili ako stranka ne bude zadovoljna rješenjem, ona može podnijeti žalbu Ministarstvu, koje je obvezno žalbu riješiti u roku od 30 dana.

(3) Nezadovoljna stranka može pokrenuti postupak pred mjerodavnim sudom.

(4) Protiv osoba koje se ponašaju suprotno ovom Zakonu, stegovni postupak može pokrenuti škola, mjerodavna inspekcija ili Ministarstvo.

(5) U slučaju sumnje da je izvršeno kazneno djelo, škola, mjerodavna inspekcija ili županijsko ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja izvijestit će nadležno tužiteljstvo.

Članak 104.

(Novčane kazne)

(1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5000,00 KM kaznit će se za prekršaj ravnatelj škole ili druga odgovorna osoba:

a) ako škola započne s radom prije nego je dobila suglasnost Ministarstva - članak 15. i 17.,

b) ako škola izvodi nastavu po nastavnom planu i programu kojeg nije donio ministar - članak 23.,

c) ako upiše učenika bez uvjerenja o uspjehu učenika tijekom godine - prijepisa ocjena koju popunjava škola iz koje je došao - članak 45. stavak (7),

d) ako omogućiti da se sredstva ostvarena prometom proizvoda i usluga učenika ne koriste isključivo za rad učeničke zadruge i učeničkog društva – članak 37.,

e) ako se u školi upotrebljavaju udžbenici koje nije odobrio ministar (članak 41.).

(2) Novčanom kaznom od 1000,00 KM do 10000,00 KM kaznit će se za prekršaj škola kao pravna osoba:

a) ako započne s radom prije nego je dobila suglasnost Ministarstva - članak 15. i 17.,

b) ako se nastava u toj školi izvodi po nastavnom planu i programu kojeg nije donio ministar - članak 23.,

c) ako upiše učenika bez uvjerenja o uspjehu učenika tijekom godine - prijepisa ocjena koju popunjava škola iz koje je došao - članak 45. stavak (7),

d) ako omogućiti da se sredstva ostvarena prometom proizvoda i usluga učenika ne koriste isključivo za rad učeničke zadruge i učeničkog društva – članak 37.,

e) ako se u školi upotrebljavaju udžbenici koje nije odobrio ministar (članak 41.).

(3) Novčanom kaznom od 100,00 KM do 5000,00 KM kaznit će se roditelj, odnosno skrbnik, koji bez opravdanog razloga ne upiše dijete u školu ili mu ne omogućiti redovito pohađanje nastave.

(4) Po zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka odlučuje nadležni općinski sud za prekršaje.

POGLAVLJE X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 105.

(Provedbeni propisi)

Provedbene propise na temelju ovog Zakona, ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 106.

(Usklađivanje poslovanja škola)

(1) Osnovne škole dužne su uskladiti opće akte s odredbama ovog Zakona u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu.

(2) Nakon stupanja na snagu ovoga zakona ministar može razriješiti predsjednika i članove školskog odbora. Nakon razrješenja ministar imenuje povjerenstvo koje ima nadležnosti školskog odbora, osim prava na davanje prijedloga za imenovanje ili razrješenje ravnatelja škole na rok od najviše tri mjeseca.

(3) Osnovne škole su dužne obaviti izbor školskih odbora prema odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(4) Osnovne škole dužne su obaviti izbor ravnatelja prema odredbama ovog Zakona u roku od tri mjeseca od imenovanja školskog odbora prema odredbama ovog zakona.

Članak 107.

(Zatečeni uposlenici)

(1) Učitelji i stručni suradnici u osnovnoj školi, koji su stekli odgovarajuće zvanje i zasnovali radni odnos na neodređeno vrijeme prije stupanja na snagu ovog Zakona, nastavljaju s obavljanjem poslova svog radnog mjesta i nakon stupanja na snagu ovog Zakona, bez obzira na stupanj stručne spreme, ako su ispunjavali uvjete prema važećem zakonu u vrijeme zasnivanja radnog odnosa.

(2) Učitelji i stručni suradnici u osnovnoj školi koji su u vrijeme zasnivanja radnog odnosa ispunjavali uvjete za radno mjesto na kojem su zasnovali radni odnos, a koji su iz opravdanih razloga raspoređeni na radna mjesta za koja nemaju potrebnu stručnu spremu ugovorom o radu na neodređeno vrijeme, nastavljaju s obavljanjem poslova svoga radnog mjesta.

(3) Tajnici škola koji su zasnovali radni odnos na neodređeno vrijeme, prije stupanja na snagu ovog Zakona i koji su u vrijeme zasnivanja radnog odnosa ispunjavali uvjete prema tada važećem zakonu, nastavljaju s obavljanjem poslova svog radnog mjesta.

Članak 108.

(Učenici po osmogodišnjem programu)

Na učenike koji su započeli izobrazbu po osmogodišnjem programu primjenjivat će se odredbe Zakona o osnovnom školstvu («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj:7/97).

Ovo uskladiti kako treba da se ne sramotimo sa ovakvom pravnom vratolomijom.

Znači u ovom članku je potrebno precizirati koji dio zakona se eventualno ne odnosi na učenike koji su započeli izobrazbu po osmogodišnjem programu.

Članak 109.

(Usklađivanje podzakonskih propisa)

(1) Podzakonski propisi doneseni prije stupanja na snagu ovoga Zakona primjenjivat će se i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona sve do donošenja odgovarajućih propisa prema ovome Zakonu, osim ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(2) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, podzakonski propisi koji su u suprotnosti s ovim Zakonom, uskladit će se s njim.

Članak 110.

(Prestanak primjene važenja ranijih propisa)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona, prestaje vrijediti Zakon o osnovnom školstvu («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 6/04, 8/04, 8/08, 10/08, 14/08, 12/11, 6/13 i 23/14).

Članak 111.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke».

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

- S K U P Š T I N A -

Broj: /16

Široki Brijeg,

Predsjednik
Ante Mišetić, v.r.

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNIM ŠKOLAMA

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbi članka 26. stavka (1) točka e) Ustava Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke» broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11).

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA I OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Potreba donošenja novoga zakona nametnula se kao nužnost u nastojanju stvaranja primjerenih zakonskih pretpostavki za učinkovitije funkcioniranje svih sudionika u odgoju i obrazovanju u osnovnoj školi sukladno pojavama i promjenama koje se svakodnevno događaju u društvu i zahtjevima odgojno-obrazovne djelatnosti.

U nastojanju da se pojača odgovornost svih subjekata i jasno definiraju prava i obveze vjerujemo da će predloženi zakon pridonijeti funkcionalnosti sustava u cjelini. Pravno normiranje preduvjet je pravne sigurnosti i kvalitetnijeg rada sustava koji zadovoljava javni interes.

U Poglavlju I. Opće odredbe - propisuje se da se ovim zakonom uređuje djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnim školama Županije Zapadnohercegovačke kao dio jedinstvenog sustava odgoja i obrazovanja, a posebno:

- a) ciljevi odgoja i obrazovanja;
- b) načela odgoja i obrazovanja;
- c) djelatnost odgoja i obrazovanja;
- d) prava i obveze učenika;
- e) prava i obveze roditelja ili skrbnika;
- f) prava i obveze uposlenika škola;
- g) upravljanje školom;
- h) pedagoška dokumentacija i evidencija;
- i) nadzor;
- j) zaštita prava i kaznene odredbe;
- k) prijelazne i završne odredbe.

Propisuje se da djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnoj školi obuhvaća odgoj i obrazovanje te druge oblike obrazovanja djece i mladih, da se odredbe županijskog Zakona o ustanovama primjenjuju na djelatnost odgoja i obrazovanja u osnovnim školama ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, te da nazivi i drugi izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod. Zabranjuje se i diskriminacija u obavljanju djelatnosti odgoja i obrazovanja u osnovnim školama svih sudionika po bilo kojem osnovu. Propisuje se nadležnost škole.

U Poglavlju II. Ciljevi i načela odgoja i obrazovanja u osnovnim školama - propisani su ciljevi i načela odgoja i obrazovanja u osnovnim školama.

U Poglavlju III. Djelatnost odgoja i obrazovanja - propisuje se što se utvrđuje pedagoškim standardima i normativima, te da ih donosi vlada na prijedlog ministra obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke. Propisuje se i što se plaća iz proračuna Županije Zapadnohercegovačke a što iz Proračuna jedinica lokalne samouprave kao osnivača škola. Propisano je i da privatne osnovne škole financiraju osnivači. Učenici koji pohađaju privatne škole s pravom javnosti plaćaju naknadu za obrazovanje prema troškovniku na koji suglasnost daje ministar. U ovom poglavlju propisuje se i koji se jezici i pisma mogu koristiti u školama u Županiji Zapadnohercegovačkoj, te pohađanje vjeronauka i organiziranje neke druge nastavne ili izvannastavne aktivnosti u vremenu trajanja vjeronauka za učenike koji ne pohađaju vjeronauk. Propisuje se i pravo inozemnih državljana i osoba bez državljanstva na obrazovanje, šta se utvrđuje mrežom osnovnih škola i tko je donosi, zatim da svaka škola treba imati ograđeno školsko dvorište i da se zabranjuje rad kockarnica, kladionica i drugih objekata u kojima se obavlja djelatnost igara na sreću. Propisuje se osnivanje i prestanak rada osnovne škole.

U ovom poglavlju propisuju se i programi za odgoj i obrazovanje. Obrazovni programi mogu biti:

- a) nastavni planovi i programi za učenike osnovnih škola;
- b) prilagođeni programi za djecu s teškoćama;
- c) umjetnički i športski programi;
- d) eksperimentalni programi;
- e) programi obrazovanja odraslih i

f) godišnji planovi i programi rada škola.

Propisuje se i organizacija nastave u školi, kalendar rada škole, trajanje školske godine, nastavne godine, tjedno trajanje nastave, dnevno i tjedno trajanje nastave i izvannastavnih aktivnosti, trajanje nastavnog sata, dopunska i dodatna nastava, produžena nastava, izvannastavne aktivnosti, izleti, ekskurzije, učeničke zadruge, učenička društva, učenički klubovi, organizacije nastave po razredima i odgojno-obrazovnim skupinama, školska knjižnica, udžbenici, suradnja škola i drugih ustanova, etički kodeks i kućni red.

U Poglavlju IV. Učenici - propisuje se upis učenika u školu, status učenika, prava i obveze učenika, odgoj i obrazovanje učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, sigurnost i zaštitu zdravlja u školama, prijevoz učenika, oslobađanje učenika od tjelesne aktivnosti, mjere zaštite prava učenika, učeničko vijeće, praćenje i ocjenjivanje učeničkih postignuća odnosno način ocjenjivanja učenika, ocjene, opći uspjeh učenika, uspješno završena osnovna škola, jednak status, svjedodžbi, diploma i vremena školovanja na cijelom području BiH, priznavanje inozemnih obrazovnih isprava i kvalifikacija, popravni ispiti, svladavanje nastave po prilagođenom programu, preispitivanje i ponovno utvrđivanje ocjene, polaganje predmetnih i razrednih ispita, pedagoške mjere, prava i obveze škole i roditelja/skrbnika i roditeljsko vijeće.

U Poglavlju V. Uposlenici škola – propisuju se uvjeti koje učitelji, stručni suradnici i pomoćnici u nastavi trebaju imati za obavljanje poslova, način zasnivanja i prestanka radnog odnosa, vođenje evidencije neraspoređenih uposlenika u osnovnim i srednjim školama, prelazak uposlenika iz jedne škole u drugu, obavljanje pripravničkog staža, ukupne tjedne obveze uposlenika škole, praćenje i ocjenjivanje učitelja, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi, stručna i pedagoška usavršavanja, liječnički pregledi uposlenika škola, briga za psiho-fizičko zdravlje, tajnik škole i uvjeti za njegov prijem u radni odnos, te ostali uposlenici škole.

U Poglavlju VI. Upravljanje školom - propisuje se da osnovna škola ima Statut, da ga donosi školski odbor uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva, da školom upravljaju ravnatelj i školski odbor, nadležnost ravnatelja i školskog odbora, propisuju se uvjeti za ravnatelja, kad škola može imati pomoćnika ravnatelja, izbor članova i sastav školskog odbora, razrješenje dužnosti školskog odbora i imenovanje povjerenstva i stručna tijela škole.

U Poglavlju VII. Pedagoška dokumentacija i evidencija - propisano je da ministar donosi Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji, evidenciji i obrazovnim ispravama, da se učenicima od I. do V. razreda uspjeh u tijeku nastave, druga zapažanja o njegovu radu i uspjeh na kraju nastavne godine evidentira u učeničkoj knjižici. Učenicima od VI.- IX. razreda izdaje se uvjerenje na kraju prvog obrazovnog razdoblja, a na kraju nastavne godine – svjedodžba o ostvarenom uspjehu. Svjedodžba IX. razreda je javna isprava o završetku osnovne škole. Propisano je i da se matična knjiga i ljetopis škole trajno čuva, a imenik i evidencija o ispitima deset godina. Propisana je zaštita matičnih i osobnih podataka.

U Poglavlju VIII. Nadzor nad radom osnovnih škola - propisuje se da nadzor nad provođenjem odredbi ovog Zakona obavlja Ministarstvo, da stručno-pedagoški nadzor nad radom osnovne škole obavlja nadležni Zavod za školstvo odnosno Zavod za odgoj i obrazovanje, u skladu s ovim Zakonom, a upravni nadzor nad radom osnovnih škola i drugih organizacija koje obavljaju osnovno obrazovanje, obavlja županijski prosvjetni inspektor.

U Poglavlju IX. Zaštita prava i kaznene odredbe propisuju se postupci zaštite načela definiranih ovim Zakonom i novčane kazne za slučaj kršenja pojedinih odredbi ovoga Zakona.

U Poglavlju X. Prijelazne i završne odredbe – propisuju se rokovi usklađivanja poslovanja škola i općih akata s ovim zakonom, prava zatečenih uposlenika, završavanje obrazovanja učenika koji su započeli obrazovanje po osmogodišnjem obrazovanju, usklađivanje podzakonskih

propisa s ovim Zakonom, koji zakon prestaje važiti stupanjem na snagu ovoga Zakona i stupanje na snagu ovoga Zakona.

III. FINANCIJSKA SREDSTVA

U članku 95. stavku (15) ovoga Zakona predviđa se da će Vlada Županije Zapadnohercegovačke posebnim propisom utvrditi pravo na naknadu, visinu naknade i način isplate naknade eventualnih troškova dolaska na sjednice predsjedniku i članovima školskog odbora.

Vlada je donijela Odluku o utvrđivanju prava na naknadu, visini naknade i načinu isplate troškova dolaska na sjednice školskog odbora predsjednika i članova školskih odbora ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 4/13) kojom je utvrđeno da naknada iznosi 40,00 KM po sjednici. Ukupna godišnja naknada može maksimalno iznositi 400,00 KM. Povećanjem broja članova školskog odbora s pet na sedam trebalo bi osigurati dodatna sredstva za tu namjenu umjesto dosadašnjih pet članova u jednoj školi po 40,00 KM za sedam članova po 40 KM. Ukupno ima 17 osnovnih škola uključujući i osnovne glazbene škole. Potrebno je osigurati dodatnih sredstava u maksimalnom bruto iznosu godišnje ukupno 15.262,65 KM za sve osnovne škole.

Što se tiče ostalog smatramo kako će se iz Proračuna Županije i proračuna jedinica lokalne samouprave izdvajati sredstva sukladno mogućnostima kao i do sada. Precizni podaci o potrebnim sredstvima se ne mogu odrediti s obzirom na činjenicu da sredstva koja je potrebno izdvojiti zavise od broja učenika, što je promjenjiv kriterij svake godine.

Međutim, u zakonu nije predviđeno ništa novo što bi zahtijevalo dodatna financijska sredstva u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke.